16 OLDAL

Szerkesztőség és kiadóhivatal
SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 8
Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Szerkesztőség 5-10. 8-53

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Ára 1½ dinár

Előfizetési ár havonta
negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Megjelenik
minden nap, hétfőn és
ünnep előtti napokon is

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. OKTÓBER 19.
SZOMBAT

285. SZÁM

Holtpontra jutottak a keleti jóvátételi tárgyalások

Románia a tárgyalások során akarja az optánsügyet véglegezni

Londonból jelentik: A *Times* párisi levelezője jelenti: A keleti jóvátételi tárgyalásokat eredetileg október 25-ikán kellett volna befejezni, hogy a hágai nemzetközi konferencia elé egyhangu javaslatokat lehessen terjeszteni. Azonban a felmerült nehézségek keresztülhúzták a tárgyalások befejezését és ezzel a hágai konferencia megtartását is.

Románia a jóvátétel végleges elintézése előtt az optánsügy tárgyalását követeli.

A Népszövetségi Tanács legutóbbi ülésén helyeselte, hogy Magyarország és Románia közvetlen tárgyalásokat kezdjenek az optánsügyben *Henderson* elnöklete alatt. A román javaslat azt kivánja, hogy az optánsügyet ne a Népszövetség, hanem a hágai konferencia közbenjöttével tárgyalják. Ezzel együtt járna az, hogy Magyarország mondjon le a vegyes döntőbiróság illetékességéről, amire a békeszerződés értelmében joga van.

Magyarország hajlandó — irja a Times — a Népszövetség határozatának megfelelően akár Párisban, akár Londonban közvetlen tárgyalásokat kezdeni. Henderson, amikor véleményét kérték, kijelentette, hogy amennyiben Magyarország és Románia Párisban az ő szolgálatai nélkül tudnák elintézni a kérdést, nagyon örülne, azonban belátja annak a jogosultságát, hogy Magyarország vonakodik tisztán hitelezőiből álló bizottság elé venni az optánsügyet. Kijelentette továbbá Henderson, hogy hajlandó Londonban résztvenni a tanácskozásokon.

A magyar álláspont az, hogy az optánsügyet még a kedvező jóvátételi elintézés kedvéért sem szabad feláldozni.

A felmerült nehézségek miatt a keleti jóvátételi tárgyalások holtpontra jutottak

és nem lehet remélni, hogy hamarosan döntés lesz az ügyben

Macdonald pénteken hazaindult Amerikából

Az angol miniszterelnököt kimeritették az utazás fáradalmai

Londonból jelentik: Ottawából jelentik a *Daily Mail*-nak: *Macdonald* miniszterelnököt rendkivül megviselte amerikai tartózkodása és egészségi állapota nagy gondot okoz környezetének. A szerdai nagy banketten történt például, hogy Macdonald, miután már *2500 emberrel fogott kezet, fáradtan dőlt vissza székébe* és környezete közölte a jelenlevőkkel, hogy a miniszterelnök több emberrel sajnálatára már nem foghat kezet.

Macdonald a csütörtök délutánt *Mackenzie King* kanadai miniszterelnök kingsmerei birtokán töltötte, amely Ottawa közelében fekszik. A két miniszterelnök ez alkalommal hosszabb megbeszélést folytatott azokról a kérdésekről, amelyek a washingtoni tárgyalásokkal vannak kapcsolatban és amelyek különösképpen érdeklik Kanadát.

Az angol miniszterelnök pénteken szállt hajóra, hogy visszatérjen Angliába. Macdonaldot meglehetősen kimeritették az utazás fáradalmai és hazatérése után hosszabb pihenésre lesz szüksége.

Beterjesztették az osztrák alkotmányreformot

Az uj alkotmány kiszélesiti a szövetségi elnök hatáskörét, csökkenti a bécsi községtanács tagjainak számát — Az elnököt népszavazással választják

Bécsből jelentik: A minisztertanács csütörtökön délután hozzáfogott az alkotmányreformról szóló törvényjavaslatok végleges megszövegezéséhez. Estefelé félbeszakitották a tanácskozásokat, hogy a szakelőadóknak idejük legyen az elfogadott rendelkezések megszövegezésére, azután a késő esti órákban ismét egybegyül a minisztertanács Schober kancellár elnöklete alatt, megvitatta a szöveget és azt véglegesen jóváhagyta. A kancellár a nemzeti tanács pénteki ülésén be nyujtotta a törvényjavaslatokat.

Schober kancellár a nemzetgyülés péntek délutáni ülésén terjesztette be az alkotmányreformot. A reform öt törvényjavaslatból áll. Az első javaslat cime: Az alkotmány novelláris módositása. Második javaslat: Az 1925. évi alkotmánymódositó törvény novelláris módositása. Harmadik javaslat: Az állampolgári jogok kivételes felfüggesztése. Negyedik javaslat: Országos kamara felállitása. Ötödik javaslat: A köztisztviselők felelőssége.

A javaslatok szerint az uj osztrák alkotmány a következő főbb rendelkezéseket tartalmazza:

A köztársaság elnökét népszavazás utján hét évre választják. Amennyiben a népszavazásnál egyik jelölt sem kapna abszolut többséget, pótválasztást rendelnek el, amely a kibővitett szövetségi gyülésben megy végbe. A kibővitett szövetségi gyülés áll a nemzetgyülés, a szövetségi tanács tagjaiból, a tartományi tanácsokból és a tartományi kormányok megbizottaiból.

A köztársaság elnöke jogot nyer, hogy elbocsássa és kinevezze a kormányt és feloszlassa a parlamentet.

A köztársasági elnök a legfőbb parancsnoka a hadseregnek, kiadhat szükségrendeleteket, felfüggesztheti az állampolgári jogokat, kihirdetheti az ostromállapotot.

A köztársasági elnököt eddig Ausztriában a parlament választotta, a nemzetgyülés választotta a kormányt is s a hadsereg is a nemzetgyülésnek volt alárendelve.

Az uj javaslatok szerint

Bécs a szövetségi állam székhelye. Jogállása megegyezik a tartományok jogállásával.

A bécsi községtanács tagjainak számát a javaslat százhuszról hatvanra szállitja le s kimondja, hogy minden 35.000 emberre esik egy községtanácsos.

A bécsi középiskolák a közoktatási miniszter felügyeleti hatósága alatt állanak. A bécsi rendőrség kizárólag állami szerv volna.

Kimondja a javaslat, hogy a huszezernél több lakossal biró városokban a választói névjegyzékeket a rendőrség állitja össze. E szerint Bécsben is a rendőrség állitja össze a választói névjegyzékeket, nem mint eddig, a községtanács.

Schober osztrák kancellár

Az alkotmánymódositó javaslatot Schober nagyobb beszédben indokolta.

Tüntetések Dalmáciában a pólai itélet miatt

Az olasz sajtó Gortan Vladimir kivégzéséről

Triesztből jelentik: A félhivatalos Stefani-sajtóiroda közlése szerint *Gortan* Vladimir, a halálraitélt isztriai horvát fiatalember kivégzése egész Isztriában nagy megnyugvást keltett. A hivatalos jelentés kiemelt azt is, hogy a milicia 60. légiója hajtotta végre a halálos itéletet, az a légió, amelyben leginkább isztriai szlovákok és horvátok szolgálnak. Az olasz sajtó élesen támadja Jugoszláviát és kifogásolja a beogradi és zagrebi tüntetéseket a pólai itélet alkalmából.

Mint Ljubljanából jelentik, ott csütörtökön este az egyetemi hallgatók az egyetemen tiltakozó gyülést tartottak. Több szónok ismertette a pólai tárgyalás történetét és azt a siralmas helyzetet, amelyben az isztriai szlávok élnek a fasiszta elolaszositó uralom alatt. A gyülés résztvevői menetté akartak alakulni, hogy a város főbb uccáin felvonuljanak, de a rendőrség az egyetem kapujában feltartóztatta őket, mire a diákok a legnagyobb rendben szétoszlottak. Egy kisebb diákcsoport megkisérelte, hogy a kávéházakban beszüntesse a zenét, de a rendőrség hamar észrevette őket, mire ezek is szétoszlottak. A gyász jeléül Ljubljanában csütörtök este a mozikban és szinházakban nem volt előadás.

Sibenikben csütörtökön este, amikor ismeretessé vált az itélet, nagyarányu tüntetések voltak. A tüntetők az olasz konzulátus épülete elé igyekeztek, de a rendőrség és a csendőrség ebben megakadályozta őket. A tüntetés két óra hosszat tartott, mig végre a rendőrségnek tiz órakor sikerült megtisztitani az uccákat a tüntetőktől. Számos tüntetőt előállitottak.

Splitben csütörtökön a délutáni órákban, amikor megtudták, hogy Gortan Vladimirt halálraitélték, az összes házakra fekete zászlókat tüztek ki és több hajón a nemzeti szinü zászlót fekete fátyollal vonták be. Az esti órákban heves tüntetések voltak. Az olasz konzulátus épületét fegyveres rendőrök vették körül. A rendőrség hat fiatalembert előállitott, akiket tiz-tiz napi elzárásra itéltek. A spliti szokolegyesület péntek estére rendkivüli tiltakozó gyülést hivott össze.

A német nemzetiek hazaárulónak akarják deklarálni a kancellárt és a kormányt

Hindenburg ujabb kijelentése a tervezett népszavazásról

Berlinből jelentik: A német nemzeti párt beterjesztette a parlament elé azt az inditványát, hogy

népszavazást rendeljenek el abban a kérdésben, jogosult-e a kormány elfogadni a Young-tervezetet.

Hindenburg magához kérette a birodalmi kancellárt és kijelentette, hogy a maga részéről törvénytelennek és személye elleni politikai támadásnak tartja az inditvány negyedik szakaszát, amely szerint

Hindenburg német köztársasági elnök

hazaárulás vádja miatt vád alá helyezendők a kancellár és a kormány tagjai, ha aláirják a Young-egyezményt vagy ehhez hasonló más egyezményt.

Az elnök kijelentette, hogy sajnálja, hogy a német nemzeti párt ilyen lépésre ragadtatta magát és felhatalmazta a kancellárt, hogy ezt a nyilatkozatát közölje a kormány valamennyi tagjával.

Milliós csalás Bécsben

Egy szélhámos nagyértékü képeket lopott, megszöktetett egy előkelő urilányt, kicsalta családi ékszereit és Berlinben cserbenhagyta

Bécsből jelentik: Nagystilü nemzetközi szélhámos után nyomoz a bécsi rendőrség. A szélhámos, aki *Lawrence* Martinnak nevezte magát és azt állitotta, hogy Lawrencenek, a világhirü angol portréfestőnek az unokaöccse és maga is festő, több előkelő bécsi családot jelentékeny összegek erejéig megkárositott.

Az állitólagos Lawrence, aki jómegjelenésü huszonnyolcéves fiatalember, néhány hónappal ezelőtt tünt fel az osztrák fővárosban. Nagy lábon élt, költekező passziói voltak és állandó appartement bérelt az egyik legelőkelőbb bécsi szállodában. A fiatalember csakhamar bejutott a legjobb bécsi társaságokba, ahol világfias allürjeivel nagy népszerüségre tett szert. Több helyen megemlitette, hogy mellékesen régi, értékes képek restaurálásával is foglalkozik és ezen a téren már igen szép eredményeket ért el. Lawrence ismerősei közül többen rábizták félve őrzött régi festményeiket és kérték, hogy a szükséges restaurálást végezze el a képeken. Igy többek között egy közismert bécsi uricsalád három igen értékes festményt adott át a fiatalembernek, egy Breughelt, egy Velasquezt és Glaude Lorrainenak, a hires angol festőnek egy muzeális értékü olajfestményét. Lawrence átvette a képeket azzal, hogy néhány napon belül kijavitva vissza fogja szolgáltatni.

A szélhámos időközben megnyerte az előkelő uricsalád egyetlen leányának bizalmát is és olyan hatalmat nyert a leány fölött, hogy az hajlandónak mutatkozott vele Németországba szökni. A szélhámos rábeszélte a szerelmes leányt, hogy *lopja el édesanyja családi ékszereit, amiket ő értékesiteni fog és annak az árából uj életet fognak kezdeni Németországban.* A leány elkövette a lopást és a szélhámosnak átadott egy 656 darab igazgyöngyből és husz nagy brilliánskőből álló nyakéket és több kisebb ékszert, amelyeknek *együttes értéke meghaladja az ötvenezer shillinget!*

Lawrence időközben eladta a restaurálás céljaira kapott képeket is egy mükereskedőnek, aki nem is sejtve, hogy lopott dologról van szó, kifizette a szélhámosnak a festmények árát: 50.000 shillinget. A csaló, aki ilyen módon százezer shillinget szedett össze, megbeszélte a leánnyal a szökés pontos idejét és néhány nappal ezelőtt vonatra ült a leány társaságában. Salzburgon keresztül Berlinbe utaztak, itt *azonban alig pár órai együttlét után valamilyen ürüggyel elbucsuzott a lánytól és eltünt.*

A kétségbeesett urilány visszautazott Bécsbe, ahol elmondotta kalandját szüleinek. A szülők feljelentést tettek az állitólagos Lewrence ellen a rendőrségen, amely a berlini rendőrséghez fordult felvilágositásért a szélhámos előéletéről. Kiderült, hogy a csaló igazi neve *Narr* Adolf, foglalkozása pedig ügyvéd, akinek néhány évvel ezelőtt még jómenetelü irodája volt a német fővárosban, később azonban kártyázni kezdett, elzüllött és Berlinben is sok csalást követett el.

A szélhámost, akiről azt hiszik, hogy Németországban bujkál, a berlini rendőrség keresi.

Elgázolt egy kisleányt a motorkerékpár

Sulyos szerencsétlenség Noviszadon

Noviszadról jelentik: Csütörtökön délután a Futaki-ut és a Lövész-ucca keresztezésénél sulyos szerencsétlenség történt, egy motorkerékpár elütött egy hatéves kisleányt, aki sulyos sérüléseket szenvedett.

A motorkerékpár vezetője, *Stiegler* István harmincötéves soffőr meg nem engedett sebességgel haladt a Futaki-uccán. Közvetlenül a Futaki-ut és a Lövész-ucca keresztezésénél egy teherkocsi behajtott a gyalogsági laktanyába, mig ugyanakkor egy másik kocsi a Lövész-uccából jövet a Futaki-utra kanyarodott be. Stiegler motorkerékpárjával eleinte szabályosan az uttest jobb oldalán haladt, de a laktanya előtt merész ivben balra irányitotta a gépet és a két kocsi között a Primorszka-uccába fordult. Ebben a pillanatban jött ki a Futaki-utra Jámbor Ilonka hatéves kisleány, akit a motorkerékpár elütött. A szerencsétlen kisleány több csonttörést, sulyos agyrázkódást és belső sérüléseket szenvedett. Eszméletlen állapotban szállitották be az állami közkórházba.

A rendőrség nyomozást inditott és több tanut hallgatott ki, akik mind terhelően vallottak a motorkerékpáros ellen. Elmondták, hogy Stiegler szabálytalanul hajtott a megengedettnél jóval nagyobb gyorsasággal a kocsiut bal oldalára kanyarodott és ekkor gázolta el a kisleányt. A rendőrség megállapitotta azt is, hogy Stiegler jogosulatlanul vezette a motorkerékpárt, mert motorkerékpárhajtási igazolványa nem volt. A rendőrség Stiegler Istvánt kihallgatása után őrizetbe vette.

Meggyilkolta feleségét és főbelőtte magát egy budapesti borbélysegéd

Véres családi dráma a bérkaszárnya lépcsőházában

Budapestről jelentik: Pénteken délelőtt arról értesitették a rendőrfőkapitányságot, hogy a Rákóczi-ut 55. szám alatti bérházban véres családi dráma zajlott le. A rendőrségről nyomban bizottság szállt ki a szinhelyre, ahol ekkor már hatalmas tömeg verődött össze. Hamarosan kiderült, hogy az áldozat *Hügl* Antalné, akit a tőle különváltan élő férje, *Hügl* Antal harmincéves borbélysegéd három revolverlövéssel leteritett. Hügl a gyilkosság után önmagával is végezni akart, de életben maradt.

Amikor a rendőri bizottság a helyszinre érkezett, a véres dráma szereplői hatalmas vértócsában, a lépcsőházban hevertek. *Hügl Antalné már nem élt.* Három golyó érte, kettő a szájába hatolt, a harmadik pedig a halántékát furta keresztül. A nyomozás során kiderült, hogy Hügl iszákos ember volt, aki minden keresetét elitta. Felesége, aki valamikor dusgazdag volt, még régebben elhagyta és a Rákóczi-ut 55. szám alatti bérházba költözött. Hügl az utóbbi időben sokat járt felesége lakásán és arra akarta rávenni az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá. Minthogy kérését nem teljesitette, elhatározta magát a szörnyü büntényre. Pénteken délelőtt tiz óra tájban lesbe állt a sötét lépcsőházban és amikor Hüglné megjelent, hirtelen revolvert rántott, amelyből egymásután három lövést tett. Az asszony menekülni próbált, azonban néhány lépés után összeesett és kiszenvedett. A lövésekre figyelmesek lettek a ház lakói, akik rémülten futottak ki a lépcsőházba. Ebben a pillanatban ujabb két lövés dördült el és Hügl Antal eszméletlenül, vértől elboritva rogyott össze.

A kórházban megvizsgálták és megállapitották, hogy mindkét golyó a fejébe hatolt, azonban sulyos sérülése ellenére is remény van életbenmaradásához.

SCHÜLERHEIM STECIK NOVIVRBAS

Neve őin'é e a ovivrbási ... t nu k részére ... és német párhuzamos oszt l ok. — Szakszerü nevelés és vezetés. Szerb és német társalgás. Egészséges nu'ó- és hálótermek. — Kitünő konyha.

Az ellátás dija havi 900 dinár. Kérjen prospektust

Három asszony kalandja a betörővel

A betörő el akarta lopni a sertések árát, de az asszonyok lefogták és átadták a csendőrségnek

Szentáról jelentik: Izgalmas betörőfogás történt csütörtökön délelőtt Mol községben. Özvegy *Pakosz* Istvánné moli gazdaasszony lakására behatolt egy ember és a házbeliek távollétét felhasználva, hozzáfogott a lakás kifosztásához. Pakoszné két héttel ezelőtt adta el hizott sertéseit és az értük kapott pénzt, tizennégyezer dinárt a szekrényben rejtette el. A betörőnek valószinüleg tudomására jutott, hogy Pakoszné mennyi pénzt tart lakásán és ezért kisérelte meg a betörést, amelyre azonban ráfizetett.

A lakás zárva volt, miután Pakoszné bement a takarékpénztárba, hogy a pénzt elhelyezze. Délelőtt tiz óra tájban ment haza és a legnagyobb megdöbbenéssel látta, hogy valaki a lakásban jár. Elszántan lépett be és ekkor szemközt találta magát a betörővel, aki zavarba jött és azt mondta, hogy levelet hozott Nisből Pakoszné katonafiától. Az asszony azonban nem adott hitelt a betörőnek, hanem segitségért kiáltott. A segélykiáltásokra *Mészáros-Sikó* Györgyné és *Danyi-Nagy* Jánosné szomszédasszonyok befutottak Pakoszné lakására és látva, hogy mi történik, rávetették magukat a betörőre. *Hosszas dulakodás után sikerült a betörőt lefogni és a rendőrségre vinni.* A rendőrségen megállapitották, hogy *Mele* Györgynek hivják, harmincötéves adai napszámos, aki gyalog ment át Molra, hogy kifossza Pakoszné lakását, miután előzőleg megtudta, hogy az asszony eladta sertéseit. Megmotozása alkalmával revolvert találtak nála.

A rendőrség Mele Györgyöt a nyomozás befejezése után beszállitotta a szuboticai ügyészség fogházába.

Kalapáccsal verte agyon udvarlóját

Beismerő vallomást tett a prágai gyilkos asszony

Prágából jelentik: A prágai rendőrség, *Neumann* Antal jómódu kovácsmester meggyilkolásának gyanuja miatt letartóztatta *Volf* Jaroslav smichovi munkás feleségét. Volfné, konokul tagadta a bünselekmény elkövetését. Csütörtökön este azonban a terhelő adatok nyomása alatt részletes beismerő vallomást tett. Az asszony a gyilkosság lefolyását igy mondotta el:

— Neumannal a kérdéses napon Jinonicében voltunk, onnan gyalog visszajöttünk Prágába s utközben meg is ebédeltünk egy vendéglőben. Délután öt óra tájban elmentünk Neumann lakására. Neumann az asztalra helyezett három betétkönyvet, valamint huszezer koronát. Azt mondta, mindez az enyém lehet és erőszakoskodni kezdett velem. Én védekeztem s védekezés közben ugy megütöttem, hogy tántorogni kezdett. Igy történt, hogy a szekrény ajtajának ütődött, amely az ütés következtében kinyilt. Szemei könnyeztek és ugy kezdett viselkedni, mint egy elmeháborodott. A szobában lévő nagy kosárhoz lépett és tartalmát kihajitotta. Meg akartam szökni, de az ajtó le volt zárva. Saját kulcsaimmal igyekeztem az ajtót kinyitni, de Neumann rámtámadt. *Ekkor egy kalapács került a kezembe, amely a szobában lévő padon hevert s ezzel a kalapáccsal többször Neumann fejébe vágtam.* Majd kötelet kerítettem a nyaka köré és a holttestre rádobtam az ágyneműt. *Ezután magamhoz vettem a betétkönyvet és a huszezer korona készpénzt* s a megtalált kulcsok segitségével kijutottam a lakásból. A lakást lezártam még lakatra is. A kulcsokat később bedobtam a Moldvába. A betétkönyvek segitségével kivettem a bankból a pénzt s a férjemnek azt mondtam, hogy együtt spekuláltam egy idegen férfivel a tőzsdén, onnan a pénz. Nem volt szándékomban Neumannt megölni.

Volfné egyébként a gyilkosság után kifizette 32.950 koronát kitevő adósságát. A maradék pénzt lakásán a tükör mögött rejtette el, ahol a detektivek meg is találták. Az egyik smichovi tisztitóintézetben megtalálták azt a kabátot is, amelyben a gyilkosságot megelőzően az asszonyt látták.

A nyomozást a beismerő vallomás ellenére tovább folytatják, mert az a gyanu merült föl, hogy Volfné lelkiismeretét egy másik gyilkosság is terheli. Ez év januárjában ugyanis egy Szobotka melletti erdőben megtalálták Pekelsky Sándor ötvenéves szobotkai cukrász holttestét. A boncolás során megállapitást nyert, hogy Pekelskyt kalapácsütésekkel ölték meg, mint most Neumannt. A gyilkosság tettesét, aki Pekelskytől tizezer koronát rabolt el, nem lehetett kinyomozni. Csak annyit állapitottak meg, hogy Pekelsky a gyilkosság előtt apróhirdetés utján megismerkedett egy ismeretlen asszonnyal. Minden jel arra mutat, hogy ezt a büntettet is Volfné követte el, aki akkoriban Szobotka közelében, Roztokyban lakott.

A rendőrigazgatóságra pénteken névtelen levél érkezett, amelyben egy nő önmagát vádolja a gyilkossággal és közli a rendőrséggel, hogy öngyilkosságot követ el. A levél kézirásának és Volfné kézirásának összehasonlitásából kiderült, hogy a névtelen levelet Volfné irta, amit az asszony be is ismert.

Szombaton startol második próbautjára az R. 101.

A próbauton résztvesz az angol léghajózási miniszter is

Londonból jelentik: Egész Angliában nagy érdeklődéssel várták az R. 101 második próbarepülését, amely azonban a kedvezőtlen időjárás miatt elmaradt. Az első próbautat az angol óriási léghajó minden baj nélkül tette meg és a szakértők véleménye szerint *ugyanannak a biztos légi járműnek tekinthető, mint a Graf Zeppelin.*

Az R. 101 a léghajózási minisztérium közlése szerint szombaton délelőtt fogja megtartani a legközelebbi startját. Ez alkalommal hosszab ideig marad a levegőben és valószínüleg a tenger felett is nagyobb utat tesz. A második próbauton résztvesz *Thompsen* lord léghajózási miniszter is, aki tekintettel arra, hogy elfoglaltsága miatt nehezen tud szabadulni hivatalától, *szokott napi munkáját a léghajó egyik fülkéjében fogja elvégezni.*

Az R. 101 második próbautja iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg.

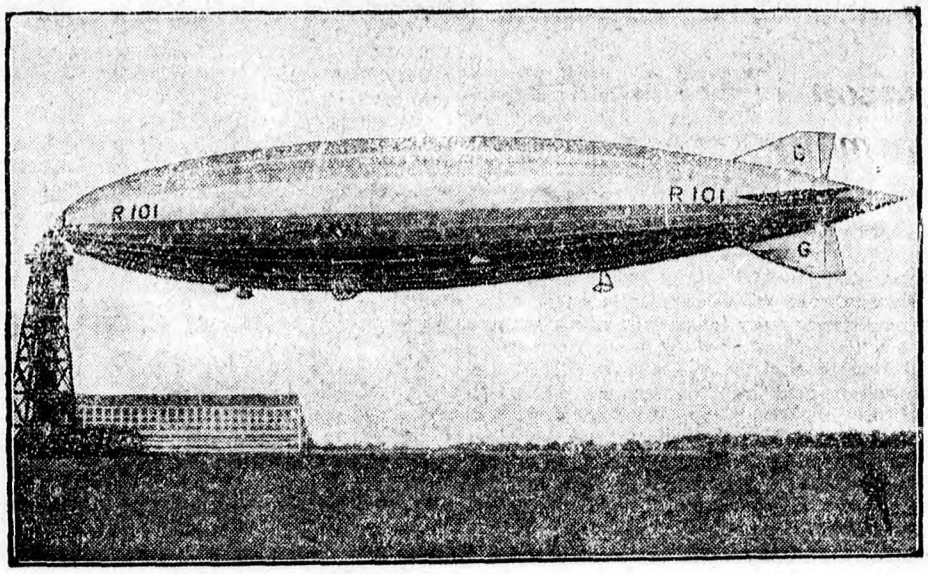

Az R. 101. angol óriás léghajó

A noviszadi rendőrség közvetlenül a bán fennhatósága alá tartozik

A rendőrtiszteket a bán hozzájárulásával a város nevezi ki és bocsájtja el

Néhány hónappal ezelőtt törvény jelent meg a városi rendőrségek államositásáról, amely felhatalmazta a belügyminisztert, hogy annak végrehajtásáról külön rendeletben intézkedjék. A belügyminiszter most egy rendeletet adott ki, amely a városi rendőrségeket, a lakosság számának megfelelően, három csoportba sorolja.

A hivatalos lap legutóbbi számában megjelent belügyminiszteri rendelet értelmében a belügyminiszter hatáskörébe tartozik nagyobb városokban — a báni székhelyen kivül — a városi rendőrfőnökségek megalakitása, melyek ilyenképen állami intézményekké válnak. Azokban a városokban, ahol a rendőrségek elsőfoku közigazgatási teendőket is ellátnak, a rendőrfőnök közvetlenül a bánnak van alárendelve, mig a többi városokban a rendőrfőnök az illetékes főszolgabirónak van alárendelve és mint annak a közege végzi a teendőit.

Noviszadon, a báni székhelyen, a rendőrfőnökség közvetlenül a bán fennhatósága alatt áll. Az egyes városokban a városi rendőrfőnökség intézkedései és határozatai ellen a báni hivatalhoz lehet felebbezni. Kivételes esetekben az állam anyagilag kedvezőtlenül álló városokat anyagilag külön is támogat a rendőrség fenntartásában.

A rendelet értelmében a városok jogositva vannak a bán hozzájárulásával rendőrtiszteket kinevezni, vagy elbocsájtani. A bán jogosult egyes rendőrtisztviselők áthelyezését, vagy elbocsájtását kivánni, amennyiben azok a szolgálati szabályzatok ellen ismételten sulyosan vétenek. Rendőröket és titkosrendőröket a rendőrfőnök javaslatára az egyes városok polgármesterei nevezik ki.

A rendelet értelmében a városok kötelesek gondoskodni a városi rendőrség számára megfelelő elhelyezésről és ugyancsak a városok viselik a rendőrséggel kapcsolatos összes kiadásokat. A rendelet, amely harminckét szakaszból áll, pontosan körülirja a városi rendőrségek hatáskörét.

Dr. *Momirovics* Veljkó noviszadi rendőrfőkapitány pénteken Beogradba utazott, hogy a belügyminisztériumban a szükséges utbaigazitásokat átvegye és azután nyomban hozzálásson a noviszadi rendőrség átszervezéséhez.

Kiverték a budapesti müegyetemről az elsőéves zsidó hallgatókat

Az előadó tanár és az altisztek tehetetlenek voltak a garázdálkodókkal szemben

Budapestről jelentik: Péntek reggel ismét verekedések voltak a müegyetemen. A verekedések áldozatai ez alkalommal a müegyetem elsőéves zsidó hallgatói. Reggel nyolc órakor, amikor az elsőéves zsidó müegyetemi hallgatók megjelentek dr. Romsauer Lajos müegyetemi tanár ábrázoló geometriai óráján, diáktársaik »Hirig!« felkiáltással fogadták őket. A zsidó hallgatók, mintegy huszonketten, az utolsó sorban foglaltak helyet.

Az előadást Romsauer professzor adjunktusa tartotta. Már az óra elején olyan izgatott volt a hangulat, hogy a zsidó hallgatók, akik többnapos szünet után most jelentek meg először a müegyetemen, észrevették, hogy valami készül. A hallgatók egy része hátat fordítva a tanárnak, kiáltozott a zsidó hallgatókra és csakhamar cédulákat köröztek a diákok között. Az előadás alatt

hirvivők és izgatók jöttek-mentek a teremben és készitették elő az órautáni verekedéseket.

Hasztalan intette csendre a hallgatóságot az előadó, a hangos készülődés zavartalanul folyt tovább.

Amikor az óra véget ért, a zsidó hallgatók az adjunktushoz fordultak és védelmét kérték. Az adjunktus kijelentette, hogy sajnálatára *semmit nem tehet,* de felajánlotta a zsidó hallgatóknak, hogy az ő szobáján keresztül távozzanak el, mert a legtanácsosabbnak azt tartotta, hogy a fenyegetett zsidó hallgatók hagyják el a müegyetem épületét.

A diákok megfogadták a tanácsot és az adjunktus szobáján keresztül igyekeztek eltávozni. Amint azonban a folyosóra értek,

negyven-ötven egyetemi hallgató várta őket, akik nekiestek s ütlegelni, rugdosni kezdték őket.

A verekedő diákok jórészt elsőéves müegyetemi hallgatók voltak, tehát a megvert diákok kollégái. A folyosón két altiszt állott, akik az első pillanatban visszatartani igyekeztek a támadókat, de ezek

félrelökték őket és az altisztek ettől kezdve szótlanul nézték a verekedést.

Az üldözött elsőévesek a rektori hivatal felé futottak, itt azután megtorpantak az üldözők, mert féltek a tettenéréstől, ami a rektori hirdetmény szerint a legsulyosabb konzekvenciával jár.

A kivert diákok nyomban panaszt tettek a rektori hivatalban és ott névszerint is megneveztek több elsőéves hallgatót, akik őket inzultálták. A rektori hivatalban kijelentették a panaszkodóknak, hogy rendelkezésükre bocsátanak altiszteket, akiknek a fedezete mellett visszatérhetnek az előadásra, de a zsidó diákok természetesen nem vállalták az ujabb inzultusok bizonyosságát és elhagyták az egyetem épületét.

Ki a gyujtogató?

A szuboticai törvényszék felmentett egy sztaramoravicai napszámost a gyujtogatás vádja alól

A szuboticai törvényszéken pénteken dr. *Boski* Ivó tanácselnök büntető tanácsa tárgyalta a gyujtogatás büntettével vádolt *Torok* Sándor harminckilencéves sztaramoravicai napszámos bünügyét. Az ügyészség azzal vádolta Torok Sándort, hogy ez év julius 15-ikén Moravicán, amikor *Erdélyi* Sándor cséplőgéptulajdonos cséplőgépe a moravicai földeken buzát csépelt, éjjel felgyujtott egy buza asztagot, amelytől kigyulladt a cséplőgép és olyan nagy tüz keletkezett, hogy közel husz moravicai gazdálkodónak a termése odaégett. A kár 61.000 dinárt tett ki.

A tárgyaláson a vádat *Gájics* Bogdán államügyész képviselte, mig a védelmet dr. *Grün* Sándor ügyvéd látta el.

Az elnök megnyitva a tárgyalást, ismertette a vádiratot, majd kérdést intézett a vádlotthoz, hogy bünösnek érzi-e magát.

— Nem — felelte a vádlott — én nem gyujtottam fel a buzát.

— Hát hogy történt az eset? Tudja-e, hogy hol volt Erdélyi Sándor cséplőgépe julius 15-ikén?

— Hallottam, hogy a falu szélén állt. Én nem gyujtottam fel.

— Vezettek magánál birói végrehajtást és vásárolt magánál valamit Erdélyi Sándor?

— Nem. Dr. Frank Károly ügyvédnek tartoztam, ő tartott árverést két lánc lábon álló zöld buzatermésemre, amit lefoglaltak.

— Ki vette meg a buzát?

— Mohai Ferenc moravicai gazda. Én akartam lekaszálni, de jött a csendőrség és elkergetett. A két láncnál valamivel több volt, azért akartam kaszálni.

— Maga mondta Kiss Antalnak fenyegetően, hogy a buza nem lesz Mohai Ferencé?

— Nem mondtam.

A vádlott kihallgatása ezzel véget ért és az elnök megkezdte a tanu kihallgatását. Első tanu volt Mohai Ferenc moravicai ácsmester. Arról van tudomása, hogy julius 15-ikén éjjel felgyujtották a gazdák buzáját, de azt nem tudja, hogy ki gyujtotta fel.

— Nem is gyanakodtak senkire?

— Igen kérem, gyanakodtunk.

— Kire gyanakodtak?

— Torok Sándorra, azért, mert árverésen megvettem a buzáját. Ő kezdte a buzát kaszálni, de a csendőrség elzavarta. Annyit hallottam még, hogy Torok azt a kijelentést tette volna: »Akárki veszi meg ezt a buzát, abból senki sem fog kenyeret enni«.

— Más gyanuok nincs? — kérdezte az elnök.

— Nincs. Ezt a kijelentést, hogy ebből a buzából senki se fog kenyeret enni, Kiss Antal, aki ezt nekem visszamondta, nem magától a vádlottól hallotta, hanem másoktól.

Ezután Kiss Antal tanut hallgatta ki a biróság, aki elmondotta, hogy ezt a fenyegetést nem közvetlenül Torok Sándortól hallotta, hanem az egész falu beszélte. A vádlott tagadta, hogy ezt a kijelentést tette volna és az állitotta ártatlansága bizonyitására, hogy julius 15-ikén nem is volt Moravicán, hanem Szuboticán tartózkodott. Este jött be Szuboticára, ahol egy barátnője volt, annak a lakására ment, hogy meglátogassa, de nem találta otthon és a hajnali vonattal utazott vissza Moravicára, ahová három órakor érkezett meg.

A biróság néhány tanut hallgatott ki, akik lényegtelen vallomásokat tettek. Az elnök ezután befejezettnek nyilvánitotta a bizonyitási eljárást. Gájics Bogdán államügyész fenntartotta a vádat és kérte a vádlott megbüntetését. Dr. Grün Sándor védő kifejtette, hogy az eljárás során nem merült fel bizonyiték a vádlott bünössége mellett és felmentést kért. A biróság ezután meghozta az ítéletet, amely szerint a vádlottat az ellene emelt gyujtogatás vádja alól felmentette és elrendelte, hogy a vizsgálati fogságban levő vádlottat azonnal helyezzék szabadlábra.

Enni lehet a bort

A zagrebi higieniai intézet érdekes kisérleteket folytat, hogy Jugoszlávia borterm ését alkoholmentesi se s élelmi cikké a'aki sa át

Zagrebből jelentik: A jugoszláviai borterme lés évekig tartó szinte kilátástalan krizisén akar segiteni most egy kisérlet, amelyet a zagrebi higieniai intézetben végez néhány tudós. A kisérlet célja, hogy azt a borfeles'eget, amit amugy sem lehet eladni, *alkoholmentessé tegyék és átalakitsák élelmiszerekké.* Az érdekes kisérletek az idei szüret befejezése után kezdődtek és teljes mértékben sikerültek.

Az alkohol elleni küzdelemnek nálunk az a sulyos hibája volt, hogy exisztenciájában sujtotta azt a sokezer dalmáciai, szlovéniai, horvátországi, bánáti, szerémségi és szerbiai mezőgazdát, akik borterme lésből éltek. Egy esetleges alkoholtilalom egyenesen megsemmisitette volna ezeket az exisztenciákat. Ezért a zagrebi tudósok azt tüzték ki célul, hogy a borkrizist és az antialkoholizmus kérdését egy csapásra oldják meg olyképen, hogy a bort alkoholmentesitik és élelmi cikké alakitják át. A kisérletek fényesen sikerültek és nemsokára lehetővé fogják tenni minden szőlősgazdának, aki nem tud tuladni borán, hogy a mustjából ezentul másvalami terméket készitsen.

A kisérleteket a higieniai intézet szakértői a »Hrvatska Radisa« tanoncnevelő egyesület Zagreb melletti szőlősgazdaságában végezték dr. Masek egyetemi tanár és dr. Mikics és dr. Svalba, a higieniai intézet orvosai. Egy Alfa-rendszerü ugynevezett gyorsforraló katlanba, amelyben vizet forraltak, belehelyeztek egy Liesing-féle pastörizáló apparátust és azon keresztül friss szőlőlevet, mustot vezettek bizonyos meghatározott magas temperatura mellett. Az eljárás révén megakadályozták a must forrását, mert lehetetlenné tették a must erjedését előidéző saharomitákat, a mustgombák tevékenységét és a szőlőlé cukrának széndioxiddá és alkohollá való felbomlását. A must felforrásának megakadályozása révén a must megtartja ugyszólván teljes cukortartalmát, ugyhogy az ilyen alkoholmentes must magában véve is igen jó tápanyagul szolgálhat, de belőle a cukor egyedül is igen könnyen kiválasztható és kondenzálható.

A must pasztörizálása révén keletkezett alkoholmentes italnak fiziologiai értéke sokszorosa a nagyobb a rendes borénál és dr. Mikics számitása szerint, ha az egész jugoszláviai szőlőtermést ilyen módon pasztörizálnák, olyan nagy cukormennyiséget nyernénk, hogy annak tápértéke elegendő volna 270 000 ember egy éven át való teljes élelmezésére, még ha a mustot borrá hagyják kiforrni, a borban levő tápanyag alig felel meg 3000 ember élelmezési szükségletének.

Bár a zagrebi higieniai intézet kisérletei alig egy hónapja kezdődtek, szakkörökben már is óriási érdeklődést keltettek és néhány nagy szőlőgazdaság már érdeklődött a kisérletek eredményei iránt, mert azokat alkalmazni kivánják. A báró *Turkovics* Zdenko-féle nagy szőlészet már az idén kisérletképen 120.000 liter mustot pasztörizáltatott, az *Arko*-féle zagrebi likőrgyár pedig 2.400 hektoliter almamuston kisérletezik az alkoholmentesitéssel. Ezenkivül a maribori borászati iskola, valamint a pozsegai és iloki tartományi mezőgazdasági iskolák is bejelentették, hogy haladéktalanul meg fogják kezdeni a kisérleteket.

Kényszerleszállást végzett Szuboticán a Beograd és Budapest között közlekedő postaszállitó repülőgép

A pilóta vonaton utazott tovább és magával vitte a póstát

Szuboticán pénteken a déli órákban az a hir terjedt el, hogy Szubotica közelében, Palicstól nem messze, nagy repülőszerencsétlenség történt. A hirből mindössze annyi igaz, hogy *a Beograd—budapesti postaszállitó repülőgép kényszerleszállást végzett Suplyákon.*

Pénteken délben egy repülőgép repült el Szubotica felett. Messzilátóval látni lehetett, hogy a repülőgép Szubotica határában leszáll. Leszállás előtt siklórepülést alkalmazott a pilóta és egy pillanat alatt néhány száz métert szállt lefelé. A leszállás teljesen simán ment végbe Suplyákon, ahol nagyszámu földmivelő ember vette körül a repülőgépet. A kényszerleszállást azért végezte a pilóta, mert a motor defektust kapott.

A gépet, amely a nemzetközi légiforgalmi társaság tulajdona, *Kucsera* József pilóta vezette. Délelőtt Zemunban, az ottani repülőtéren szállt fel gépével, hogy Budapestre postát szállitson, de Szubotica határában észrevette, hogy a motor elromlott. Nyomban kényszerleszállást végzett és sikerült neki szerencsésen földet érni. Kucsera József a gyorsvonattal Budapestre utazott, hogy megfelelő alkatrészeket hozzon a gép kijavitására. A repülőgépen szállitott postát szintén magával vitte Budapestre. Kucsera József a sikeres leszállás után értesitette a palicsi csendőrséget és rendőrséget, ahonnan egy csendőrt és egy rendőrt küldtek ki a repülőgép őrzésére. A repülőgépet a földmivelőnép takarta le ponyvával. A palicsi rendőrség nyomban értesitette a történtekről *Milhaldzsics* Sztanoje főkapitányt és *Mesterovics* Iván vasuti és határrendőrségi főnököt, akik jelentést tettek a minisztériumnak a repülőgép balesetéről. A kényszerleszállás folytán a repülőgép nem sérült meg. A gépet néhány nap mulva kijavitják és visszaállitják a rendes légipostai forgalomba.

A jugoszláv nőszövetség a prostitució ellen

A szpliti nagygyülés határozatai

Szplitből jelentik. A jugoszláv nők országos szövetsége, amely az ország csaknem valamennyi nőegyesületét magában foglalja, október 6-ikántól 8-ig tartotta meg Szplitben ez évi nagygyülését. A nagygyülés keretében *Atanackovics* Miléna asszony, beogradi delegátus rezolución terjesztett elő, amelyet a nagygyülés nagy lelkesedéssel elfogadott. A rezolució számos érdekes követelést tartalmaz.

Igy többek között a jugoszláv nők szövetsége az elfogadott javaslat szerint elhatározta, hogy sürgős kéréssel fordul a miniszterelnökhöz és a szociálpolitikai miniszterhez annak érdekében, hogy az uj gyermekvédelmi törvényt mielőbb hozzák tető alá. A szövetség kérése szerint az uj törvénynek a legmodernebb alapelvek szerint kell a gyermekvédelem kérdéseiben intézkednie és a gyermekek, valamint a serdültebb ifjuság foglalkoztatására vonatkozólag minél több teret kell engedélyeznie a privát iniciativa számára. Ezeket a kezdeményezéseket azonban az állam erkölcsileg és anyagilag támogatná és állandóan ellenőrizné.

A határozati javaslat második pontjában kimondja, hogy kérni fogják a szociálpolitikai minisztert és a miniszterelnököt, hogy a jövő évi költségvetésben nagyobb összeget irányozzanak elő gyermekvédelmi célokra.

A nagygyülés nagy érdeklődéssel fogadta *Stebi* Alojzija ljubljanai delegátus referátumát. Stebi Alojzija asszony a női munkaerők alkalmazásának elősegitésére alakult bizottság elnöknője. Inditványt terjesztett elő arról, hogy a szövetség tegyen lépéseket annak érdekében, hogy a nők előtt nyissanak meg minden állami hivatalt is Dr. *Vlajics* Milica beogradi ügyvéd azt inditványozta, kérje meg a szövetség a kormányt, hogy a jövőben hozandó törvények megszövegezésénél tartsák szem előtt a dolgozó nők érdekeit és a nőket a társadalmi és közélet minden ágában, mint a férfiakkal egyenrangu polgárokat kezeljék.

A leánykereskedelem megakadályozására kiküldött bizottság munkájáról *Bedekovics* Danica zagrebi és dr. *Zsivanovics* Masa szarajevói delegátus tettek jelentést. A bizottság határozati javaslatot terjesztett a nagygyülés elé, amelyben az intézményes prostitució megszüntetését és női rendőrség felállitását kérik az illetékes tényezőktől. A határozati javaslatban egyben megállapitja a bizottság, hogy szükség van a nőknek az egyes szakmában való minél intenzivebb kiképzésére, mert az a nő, akinek a kereskedelem, az ipar vagy a tudomány valamely ágában szaktudása van és igy megvan a lehetősége az önálló kenyérkeresetre, nehezebben veti magát a prostitució karjaiba.

A továbbiakban megállapitja a határozati javaslat, hogy a mai társaságban még mindig külön morál van érvényben a férfiak és külön a nők számára. Ugyanazt a cselekedetet egészen másképen birálja el a közvélemény, ha nőről van szó, mintha férfi követi el.

A falusi nők megszervezéséről *Patriarch* Jula zagrebi delegátus terjesztett elő referátumot, a mozikérdés tanulmányozására kiküldött bizottság munkájáról *Szimics* Mila beogradi delegátus terjesztett elő jelentést. Szimics Mila, aki a filmcenzurabizottságnak is tagja, a következő inditványokat terjesztette elő:

1. *Kérje fel a nőszövetség a közoktatásügyi miniszternek és a belügyminisztert, hogy mielőbb dolgozzanak ki modern törvényt a mozgóképszinházakról.*

2. *A tanitó célzatu és erkölcsnemesitő filmek vámját szüntessék meg.*

3. *A cenzurabizottság hagyjon ki minden filmből minden olyan jelenetet, amely alkalmas arra, hogy a háborut propagálja és ellentétet szitson az egyes nemzetek között.*

4. *Kövessenek el az illetékes tényezők mindent annak érdekében, hogy mielőbb megindulhasson a belföldi filmgyártás, ami az ország rengeteg gyönyörű vidékének nemzetközi népszerüsitése szempontjából igen fontos.*

Krolt Minka ljubljanai delegátus a testkultura kérdéseiről terjesztett elő referátumot és több inditványt tett a sportnak és a tornának a nők körében való népszerüsitéséről.

A nagygyülés ezután még több referátumot hallgatott meg, majd egyhangulag elhatározta, hogy lépéseket tesz annak érdekében, hogy a közhivatalokban foglalkoztatott női munkaerők ugyanolyan nagyságu drágasági pótlékokban részesüljenek, mint a férfiak.

Kigyulladt a cirkuszlovak istállója Odzsacin

Hat idomitott állat megvakult, egy kimult

Odzsaciról jelentik: Veszedelmes tüz pusztitott szerdán a délutáni órákban az odzsacii *Rack*-féle vendéglő istállóépületében, amelyben az Odzsacin vendégszereplő »*Semlo*« cirkusz lovait helyezték el. A tüzet csak negyedórával a kitörése után vették észre és a jászolhoz kötött állatok ekkor már fuldokoltak a sürü füstben.

A tüzet minden valószinüség szerint a lóápoló idézte elő, aki égő gyertyát felejtett a keskeny, hosszu istállóhelyiségben, amelynek mindössze egy kis ajtaja van. A gyertya, amelyet a lóápoló a falraerősitett deszkára tett, valószinüleg leesett és lángra lobbantotta az alomszalmát.

A tüzoltóság percek alatt megjelent a tüz szinhelyén és hozzálátott a cirkuszlovak kimentéséhez. A mentési munka nehéz volt, mert az állatok bőszülten rugdalóztak, kockázatos volt megközeliteni őket és emellett a fullasztó füsttel is meg kellett birkózniok az istállóban dolgozó tüzoltóknak. Hosszas küzdelem után sikerült a lovakat egymáshoz kötözni és a szabadba kergetni őket.

A betanitott gyönyörü állatok közül az egyik kimult, hat többé-kevésbbé sulyos égési sebeket szenvedett és valamennyi megvakult, ugyhogy cirkuszi produkciók céljaira többé egyik sem lesz alkalmas.

Sulyos autóelgázolás Szubotica központjában

Egy teherautó elütött egy borbélysegédet

Sulyos kimenetelü szerencsétlenség történt pénteken délután öt óra tájban Szuboticán. A Paja Kujundzsicseva és a Vilsonova-ucca keresztezésénél a *Hartmann és Conen* cég áruval megrakott teherautója elütött egy fiatal borbélysegédet, aki *életveszélyes sérüléseket szenvedett.*

Öt óra előtt néhány perccel a főposta épülete felől a rendes sebességgel közeledett a Hartmann cég baromival telt nagy teherautója, amelyet *Ujhelyi* Arzén sofőr vezetett. A forgalmas uccakereszteződésnál, mint mindig, most is ott volt a rendőr. Az őrszem arccal a városháza felé nézve állt az uttest közepén, látta a közeledő automobilt és ugyanakkor megállitotta azokat a jármüveket, amelyek a városháza felül a Paja Kujundzsicseva-uccából jöttek. Az ut a Vilsonova-ucca hosszában szabad volt. A teherautó pár lépésnyire a saroktól leadta a szokásos egyes sziréna-jelzést és a szabaddá tett uton tovább akart robogni. Ugyanebben a pillanatban a Paja Kujundzsicseva-uccából a rendőr háta mögül előrohant egy kerékpár, amelyen *Jagdics* Péró tizenhétéves borbélysegéd ült.

A teherautó éppen az uttest közepén elkapta a kerékpárt, összetörte és Jagdics az uttestre zuhanva, az autó alá került. A kerekek átmentek rajta és *az automobil a szerencsétlen fiatalembert husz-harminc méternyire magával vonszolta.* Végül kiszabaditották Jagdicsot a kerekek alól. Ekkor még eszméleténél volt, de csakhamar elájult. Értesitették a mentőket, akik Jagdicsot azonnal a kórházba szállitották. Az elgázolt borbélysegéd állapota sulyos, mert mint megállapitották, belső sérüléseket szenvedett.

Jagdics Péró, aki a Trumbicseva ucca 9. szám alatt lakik, pénteken délután három órakor a *Daku*-féle kerékpárkölcsönzőben negyedórára kiváltott egy kerékpárt és eltávozott. A szórakozás azonban hosszabbra nyult és Jagdics negyed óra helyett áthiciklizte a délutánt egész a szerencsétlenség bekövetkezéséig.

A rendőrség az elgázolás ügyében meginditotta a nyomozást.

Őrült a kerékpáron

Szuboticán a Rudics-uccában nagy riadalmat keltett egy elmebajos biciklista

Pénteken este nagy riadalmat okozott Szuboticán a Rudics uccában egy elmebajos fiatalember, aki kerékpáron felhajtott a járókelőkkel tele gyalogjáróra, miközben vadul kiáltozott és eszelősen nevetett. A járókelők ijedten és a nők sikoltozva menekültek a dühöngő ember elől, aki *következetesen arra törekedett, hogy biciklijével valakit elgázoljon.*

Először azt hitték, hogy részeg ember és az uccagyerekek hamarosan körülvették a kezékpárost, aki azonban *hirtelen leugrott biciklijéről és bevert néhány kirakatüveget.*

Hamarosan előkerült a sarkon szolgálatot teljesitő rendőr, aki erélyesen felszólította a botrányokozót, hogy menjen le a járdáról és kövesse őt a rendőrségre. A rendőr, aki látta, hogy elmebajossal van dolga, leráncigálta a kerékpárról a megzavarodott embert és megindult vele a városháza felé. A fiatalembert, aki üvöltve követelte a biciklijét, nagynehezen felvitték az őrszobába, de a rendőrkapitány kérdéseire nem felelt és egyre csak biciklijét kereste, amellyel, mint mondotta, *körül akarja szaladni a földet, hogy megdöntsön valamilyen érthetetlen nevü kapitány rekordját.* A rendőrségről értesitették a mentőket, akik hamarosan megérkeztek és kényszerzubbonyt huztak a dühöngőre. Csakhamar előállt egy autó is és az elmebeteg globetrottert beszállitották a közkórház elmegyógyászati osztályára. Nevét és kilétét eddig nem sikerült megállapitani.

Aranyláz Szovjetoroszországban

Hogyan kaparintja meg a szovjet az elmenekült arisztokrácia kincseit?

A bolseviki Oroszországban egy uj foglalkozási ág virágzik, amelynek üzőit az orosz parasztok igen találóan »aranyorruaknak« nevezték el. Az aranyorruak szovjettisztviselők, akik *az elmenekült arisztokrácia elrejtett kincseit kutatják.* A forradalom zürzavaraiban ugyanis csak igen kevesen tudták megmenteni óriási vagyonukat, a legtöbben elásták, vagy valami biztos rejtekhelyre dugták, abban a reményben, hogy ha elcsendesülnek a szenvedélyek és kevesebb veszéllyel jár majd a visszatérés, ismét magukhoz veszik.

Ezeknek a kincseknek a felkutatására *külön gárdát szervezett* a szovjet. Valóságos aranyláz uralkodik köztük. Ez az iparág olyan fejlett és jól jövedelmező, hogy már két speciális szakra bomlott. Az egyik »osztály« *a falakban eldugott ékszerek és aranyak kinyomozására specializálta magát, a másik a földbe dsott vagyonokat hozza napvilágra.*

Az aranyorruaknak természetesen szigoru büntetések terhe mellett kötelességük beszolgáltatni a talált kincseket. A visszaéléseket — amennyiben rájönnek — kegyetlenül büntetik. De azért igy is temérdek csalás történik. Az eredmény olyan csábitó, hogy megéri a kockázatot. Hisz milliókat érő ékszerekről, többévszázados családi kincsekről van szó.

Legutóbb ismét egy nagyarányu lopás történt. Az egyik kopó Kazán környékén egy kis faluban, a hajdani földesur kastélyában *hatalmas zsákmányra bukkant.* A környékbeli parasztok segitségével sikerült megkaparintania a kincseket, amiket aztán becsületesen megfelezett velük. A másik felével pedig szerencsésen külföldre szökött. Az eset ugy derült ki, hogy *a falu népe egy álló hétig részeg volt.* A dolog feltünt a hatóságoknak és amikor az egyik hajdani muzsik brilliánsokat vett elő a zsebéből, hogy a »haragos bátyuskát« megengesztelje, csakhamar tisztába jöttek az esettel. A részeg falut megbüntették, de az aranyorrut már nem tudták elcsipni.

Emlékezetes história *Olykov* hercegé, aki tekintélyes vagyonának csak egy kis töredékét tudta magával vinni, amikor Párisba menekült. A szovjet hónapokig hiába kutatott a kincsek után. Felduláták, valósággal lerombolták a kastélyát, de hiába, az ékszerek nem kerültek elő. Ekkor ceselhez folyamodtak. Két agent provocateurt küldtek ki Párisba, akik a nagyherceg bizalmába férköztek és *elhitették vele, hogy visszaszerzik — illő részesedés ellenében — elrejtett vagyonát.* A herceg lépre ment, a kémek megszerezték a hamis utlevelet, amely szerint a herceg, mint lókereskedő lépte át az orosz határt. Akadálytalanul jutott el az expedició a herceg romhalmazzá dult kastélyához, ahol aztán a főur a pince egyik titkos alagutjából elő is vette a kincseket. Alig tett azonban pár lépést, *előrohantak rejtekhelyükből a szovjet emberei, letogták és még aznap délután agyonlőtték.*

Egy *Adloff* nevü földbirtokos Finnországon keresztül tért haza a falujába. Felkereste hajdani intézőjét, aki most a szovjetnél töltött be kisebb poziciót és *felajánlotta a vagyon negyedrészét,* ha segitségére lesz annak külföldre való szállitásában. Az intéző beleegyezett, a kincs elő is került, a földbirtokos leadta a megbeszélt negyrészt, de az intéző ekkor vérszemet kapott és *a kincsek felét követelte.* Adloff megtagadta az ékszerek átadását, a veszekedésből inzultus lett és az intéző dühében berohant a legközelebbi őrszobára, ahol *feljelentette a földbirtokost.* Nyomban letartóztatták, statáriális biróság elé állitották és *kivégezték.* Vagyonát pedig elkobozták.

De akadtak, akiknek ezer veszedelem közepette is sikerült megmenteni a vagyonukat. Néha maguk a szovjethivatalnokok játszanak a kezükre.

Nemrég jelentés érkezett Moszkvába, hogy az egyik szovjettisztviselő másfélmillió értékü kincsre bukkant. Nyomban bizottság szállt ki a helyszinére, hogy leltározzák és átvegyék a kincseket. Mi történt ezen a »helyszini« vizsgálaton, az rejtély, tény azonban, hogy a szovjetkincstárba mindössze pár ezer rubel értékü ékszert szolgáltattak be a másfélmillióból. A többi *eltünt a bizottság kezén...* A drága gyöngyök, platinák, gyémántok, aranyak szétfolytak a semmibe. A legmulatságosabb azonban a dologban, hogy *a »becsületes megtaláló« is megkapta a maga részesedését, mégpedig — nemlétező másfélmillió után...*

A budapesti ébredők nagy tüntetést rendeztek Garami és Buchinger ellen

A tüntetők a keleti pályaudvar előtt várták a két munkásvezér megérkezését és tévedésből egy Bécsből érkező arisztokratát abcugoltak meg

Budapestről jelentik: Pénteken délben nagyarányu tüntetést rendeztek a budapesti ébredő diákok a Keleti pályaudvar előtt, az Erzsébet-körúton és a Népszava Konti uccai szerkesztősége előtt. A tüntetések *Garami* Ernő és *Buchinger* Manó ellen irányultak, akiknek érkezését péntekre várták.

A Keleti pályaudvar környékén többszáz főnyi tányérsapkás egyetemi hallgató gyült össze és várták a gyorsvonat megérkezését, mert azt hitték, hogy Garami és Buchinger ezzel a vonattal érkeznek. A pályaudvari rendőrség azonnal érintkezésbe lépett a rendőrkapitánysággal és jelentést téve a készülő tüntetésről, nagyobb készültséget kért. Pár perc alatt több rendőrosztag érkezett meg a Keleti pályaudvarra és megpróbálta szétoszlatni a tömeget, azonban ez nem sikerült. Közben befutott a gyorsvonat, mire a tüntetők fülsiketitő lármában törtek ki és állandóan azt kiabálták:

— Abcug Garami! Le Buchinger Manóval!

A pályaudvar előtt várakozó autók egyikébe ezalatt két férfi szállt be, akik a vonattal érkeztek és a diákok abban a hiedelemben, hogy a két utas Garami és Buchinger, az autó után futottak és állandóan abcugoltak. Később derült ki, hogy az autóban egy arisztokrata ült. A rendőrség nagy erővel fogott hozzá a tüntetők szétzavarásához, ami most már sikerült is, de a diákok a Luther-udvar közelében ismét összegyültek és ujabb tüntetésbe kezdtek. A rendőrség itt is közbelépett és feloszlatta a tömeget, azonban tiz perc mulva mintegy száz-százötven egyetemi hallgató az Erzsébet-körúton verődött össze és az Est szerkesztősége előtt folytatta a tüntetést. Ugyanekkor egy másik csoport a Konti uccába vonult és a Népszava előtt tüntetett Garami és Buchinger ellen, a rendőrség azonban mindkét helyen idejében közbelépett és a tüntető tömeget feloszlatta.

Garami és Buchinger hir szerint csak a jövő héten utaznak haza Bécsből.

Japángátatvetazoroszelőnyomulásnak

A kinai csapatok heves harc után visszafoglalták Linkiang-ot

Londonból jelentik: A *Morningpost* tokói jelentése szerint a japán kormány elhatározta, hogy

az oroszok további előnyomulása esetén nagyobb katonai akcióba kezd és a Délmandzsuriában állomásozó tiz japán zászlóalj már utasitást is kapott, hogy az oroszok előnyomulását a Sang-csui vonalnál tovább ne engedje.

A japán kormány a délmandzsuriai vasuti vonal biztonságát akarja ezzel az intézkedésével elérni.

Karbini jelentés szerint a kinaiak ellentámadásba mentek át és

Linkiang várost, amely az oroszok kezére jutott, heves harc után visszafoglalták.

Az orosz csapatok a kinai haderő elől való visszavonulások után

felgyujtották a várost,

ugyhogy a kinai csapatok égő házak között vonultak be. Linkiang kiüritését az orosz jelentések is beismerik, azonban hozzáfüzik, hogy a várost nem is akarták megszállva tartani, csupán elpusztitani, hogy bosszut álljanak az internáló táborban sinylődő orosz állampolgárok szenvedéseiért.

Francia bányákba munkásokat keresnek a Vajdaságban

Női háztartásbeli alkalmazottakat is elhelyez a francia bevándorlási iroda

A francia bevándorlási iroda zagrebi kirendeltsége átiratot intézett a szuboticai munkásbörzéhez, amelyben értesiti, hogy Franciaországban nagyobb számu érc- és szénbánya-munkásra van szükség és kéri, hogy hivja fel erre a vajdasági munkanélküliek figyelmét.

A francia bevándorlási iroda a munkaközvetités igazgatóságától ugy értesült, hogy a Vajdaságban nagy munkanélküliség uralkodik és azt ajánlja, hogy a munkanélküliek egy részét francia bányákban helyezzék el, ahol állandó alkalmazást kaphatnak. A felhivás szerint csak kvalifikálatlan munkások, földmivesek, vagy kvalifikált bányamunkások jöhetnek a felvételnél tekintetbe. A bányamunkákra csak egészséges munkaeröket alkalmaznak és szükséges, hogy az illető ne legyen idősebb negyven évesnél, valamint az hogy katonai kötelezettségének eleget tett és más körülmények se gátolják zavartalan külföldi müködését.

Az utazáshoz minden munkásnak külön utlevelet kell váltani. Féláru jeggyel mehet el lakóhelyétől Zagrebig, ahonnan már a társulat számlájára utazik ki Franciaországba. Zagrebban orvosi vizsgálatnak kell alávetnie magát és hat fényképért tizenhat dinárt fizetnie. A Franciaországba való utazási költséget a bányatulajdonos levonja, de a levonás nem lehet nagyobb a bér tiz százalékánál és mindössze 250 franknál, amit azonban a munkás, ha a szerződést kitölti, visszakap.

A Societe Generale D' Immigration közli továbbá, hogy Franciaországban nagy szükség van női munkaerőkre is. A női munkaerők kizárólag gazdaságoknál kapnának alkalmazást: tehénfejésre, állatetetésre és háztartási munkára. Azok a nők, akik tehenet tudnak fejni, havi 160 frank fizetést, akik ezt a munkát nem tudják végezni, 150 frank havi fizetést kapnának. Ehhez jön még természetbeni ellátás: lakás, fütés, világitás, mosás és élelem. Az iroda megemliti, hogy Megyumurjából már szépszámu női munkaerő került Franciaországba és ezek valamennyien meg vannak elégedve sorsukkal.

A szerződés szerint a bányamunkások részére a szerződést aláiró munkaadó köteles a Franciaországba való megérkezés napján munkát adni, mig a munkás köteles a szerződésben előirt időt a munkaadónál eltölteni. A munkaadó a munkás beleegyezése nélkül nem helyezheti el a munkást más bányában, mint ahova felvette, más országba és francia gyarmatokra sem küldheti. A munkás hetenként hat napot, naponta nyolc órát, illetve hetenkint 48 órát tartozik dolgozni. Ami a tulórázást illeti, ebben a tekintetben a francia és a külföldi munkások egyenranguak. A külföldi munkás ugyanazokat a javadalmazásokat élvezi, mint a francia munkás. A francia nyelv nem tudása nem lehet ok fizetéscsökkentésre. A szerződést aláiró munkás közül az első kategóriába tartozó csoportvezetők napi 26 frank, a második kategóriába tartozó segédmunkások napi 23 frank, a harmadik kategóriába tartozó segédmunkások és rakodómunkások napi 22 frank bért kapnak. Ezt a bért kizárólag földalatti akkordmunkáért fizetik. A munkások valamennyien tagjai a munkássegély-egyesületeknek és fizetésükből másfél százalékot erre a célra levonnak. Ha a munkás a szerződésben előirt időt kitölti, a munkaadó köteles minden, bármely cimen levont összeget a munkásnak visszafizetni.

Ha a munkás a szerződésben előirt időpont előtt elhagyja munkahelyét, tartozik a munkaadónak megfizetni az utiköltséget.

HIREK

— **Kihallgatások Őfelségénél.** Az Avala jelenti Beogradból: Őfelsége Alekszandar király a csütörtöki nap folyamán kihallgatáson fogadta Hadzsics Szteván hadügyminisztert, Marinkovics Voja külügyminisztert és dr. Drinkovics Máté szociálpolitikai minisztert. Pénteken délelőtt Svrljuga Sztanko pénzügyminiszter és dr. Silovics Joszip szávai bán jelentek meg kihallgatáson Őfelségénél.

— **A távozó beogradi görög követ bucsukihallgatása Őfelségénél.** Beogradból jelenti az Avala: Őfelsége Alekszandar király pénteken délelőtt bucsukihallgatáson fogadta Polichroniadesz eddigi beogradi görög követet, akit kormánya Londonba nevezett ki követté.

— **Három bán letette az esküt Zsivkovics miniszterelnök kezébe.** Az Avala jelenti Beogradból: Zsivkovics Petár miniszterelnök-belügyminiszter kezébe a pénteki nap folyamán három bán tette le a hivatali esküt. Délelőtt tiz órakor Lazics Zsivojin vardari bán, féltizenegykor Szmiljanics Krszta zetai bán, délután öt órakor pedig dr. Silovics Joszip szávai bán tették le az esküt.

— **A Narodna Banka igazgatósági ülése.** Beogradból jeelnti az Avala: A Narodna Banka igazgatósága október hó 21-ikén, hétfőn délelőtt ülést tart.

— **A szentai ipartestület táviratilag üdvözölte Popovics Dáka bánt.** Szentáról jelentik: A szentai ipartestület csütörtökön este tartott ülésén Branovacski Lázár ipartestületi elnök inditványára elhatározták, hogy Popovics Dáka bánt táviratilag üdvözlik. Az ipartestület a következő táviratot küldötte: »A szentai ipartestület nagy lelkesedéssel értesülve bánná való kinevezéséről, örömének kifejezéséül üdvözli. Szerencsésnek és megtisztelve érzi magát, hogy a bánság báni tisztét az iparkamara elnökével töltötték be, aki mint az iparosok odaadó barátja, az ipar haladása és felvirágoztatása körül eddig is nagy érdemeket szerzett, Branovacski Lázár, ipartestületi elnök.«

— **Az állam uj elnevezésének és közigazgatási beosztásának megünneplése Sztaribecsejen.** Sztaribecsejről jelentik: Sztaribecsej polgárságának képviselői a napokban értekezletet tartottak a városháza nagytermében Sztepanov Jován kerületi főesperes elnöklete alatt. Az értekezleten az állam uj elnevezésének és közigazgatási beosztásának megünneplésével foglalkoztak. Az értekezeten egyhangu lelkesedéssel kimondották, hogy vasárnap, október hó huszadikán délelőtt tizenegy órakor népgyülést tartanak a Karagyorgyev-téren, kedvezőtlen idő esetén a Central-szálló szinháztermében. A gyülés szónokai Sztepanov Jován főesperes és dr Draskóczy Ede ügyvéd lesznek. A rendezőbizottság felhivással fordult a város lakosságához, hogy az ünnepségen minél nagyobb számban jelenjenek meg és a házakat lobogózzák fel.

— **Áthelyezett szuboticai tanár.** A közoktatásügyi minisztérium Malagurszki Iván szuboticai polgári iskolai tanárt Uzsicére helyezte át. Malagurszki Iván hosszu éveken keresztül volt a szuboticai polgári iskola tanára és számos kulturmozgalomban vett részt.

— **Dr. Nikics Fedor lett a szuboticai Szeverna Zvezda elnöke.** Vujics Radomir tanfelügyelő, a Szeverna Zvezda szuboticai szervezetének elnöke a napokban lemondott tisztségéről. A tanfelügyelő a lemondást elfoglaltságával okolta meg. Ugyancsak lemondott tisztségéről az egyesület fötitkára Radulovics helyettes vámigazgató, aki áthelyezését várja. A Szeverna Zvezda elnökének egyhangulag dr. Nikics Fedor egyetemi tanárt, titkárának pedig Udicki Szvetozárt és Bogdanovics Nikolát választották meg.

— **A szuboticai iskolaszék ülése.** A szuboticai iskolaszék pénteken este Osztojics Szelimir polgármester elnöklete alatt ülést tartott. Az iskolaszék folyó ügyekkel foglalkozott.

— **A jugoszláv városszövetség igazgatósági ülése Szplitben.** Szplitből jelentik: Dr. Srkulj Sztepan zagrebi polgármester, a jugoszláv városszövetség elnöke, pénteken délután Szplitbe érkezett a városszövetség igazgatósági ülésére, amelyet szombaton tartanak meg. Az igazgatósági ülés napirendje a következő: A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése, a választmány jelentése a szövetség működéséről, a szövetség titkárának jelentése külföldi tanulmányutjáról, Braub zagrebi képviselő előadása a városok pénzügyi helyzetéről és a szanálási lehetőségekről, a városi tisztviselők kedvezményes vasuti jegyeinek kérdése, a városszövetség hivatalos lapjának megalapitása, a jugoszláv városokról szóló monográfia kiadásának kérdése, a szövetség rendkivüli közgyüésének összehivása, a városok nemzetközi szövetségének római kongresszusán hozott határozatról szóló jelentés és a szövetség csatlakozása a szláv városok szövetségéhez. A szövetség üléséről feterjesztést tesznek a királyi kormányhoz, amelyben kérik, hogy mielőbb hozza meg a városok közigazgatásáról szóló törvényt, hogy a városok anyagi viszonya az államhoz tisztázódjék.

Igazgatóválság az ország egyik legnagyobb pénzintézetében

Lemondott a beogradi Izvozna Banka elnöke és alelnök-vezérigazgatója

Beogradból jelentik. A fővárosi pénzvilágnak nagy szenzációja van. Az egyik legnagyobb beogradi pénzintézet, az *Izvozna Banka* igazgatóságában mélyreható személyi változások lesznek. *Popovics* Áca, a bank elnöke és *Markovics* Láza alelnök-vezérigazgató ugyanis lemondtak állásaikról és a bank igazgatósága mindkét lemondást elfogadta.

Markovics Láza, aki a bankok egyesületének is elnöke, erről az állásáról is lemondott és hir szerint teljesen vissza akar vonulni. A bank két vezérének lemondása a részvényesek között megindult erős ellenzéki mozgalomra vezethető vissza. Ez az ellenzékiség már a bank legutóbb megtartott közgyülésén is éles formában jutott kifejezésre, azóta pedig többizben megismétlődött. A részvényesek egy része hir szerint azért inditott kampányt az elnök és az alelnök ellen, mert a bank által lefolytatott üzletek közül többet erősen kifogásolnak.

— **A szuboticai emlékkönyv e hó végéig áll a közönség rendelkezésére.** A vasárnap megtartott szuboticai ünnepségek alkalmával a népgyülésen olyan határozati javaslatot hoztak, hogy két emlékkönyvet helyeznek el a közgyülési teremben, amelyet a város minden polgára aláirhat. Az egyik emlékkönyvet a városi tanács elküldi Őfelsége Alekszandar király kabinetirodájának, a másikat a szuboticai levéltárban helyezik el. Az emlékkönyvek, amelyeket már több ezren irtak alá e hó végéig maradnak a közgyülési teremben.

— **A földmüvelésügyi miniszterium nem hagyta jóvá a görbetói földekre vonatkozó adásvételi szerződések egy részét.** A határmenti Görbetón levő földkomplexumot a városi tanács, mint ismeretes, ebben az évben helyi agrárérdekelteknek eladta és az adásvevésről szóló szerződéseket megküldte a földmüvelésügyi miniszteriumnak. A földmüvelésügyi miniszterium a szerződések egyrészét nem hagyta jóvá. A szuboticai városi tanács közli, hogy ezeket a földeket hasonló feltételek mellett örökáron eladja szláv földmüveseknek és felhivja az érdekelteket, hogy jelentkezzenek a város gazdasági hivatalában. A főfeltétel, értesülésünk szerint az, hogy a földet a vevő husz éven belül nem adhatja el.

TŐZSDE

Zürich, okt. 18. *(Zárlat.)* **Beograd 912.5,** Páris 20.32 ¾, London 25.17¾, Newyork 516.95, Brüsszel 72.20, Milanó 27.06.15, Madrid 74.10, Amsterdam 208.12.5, Berlin 123.39, Bécs 72.67, Szófia 3.75, Prága 15.31.5, Varsó 58, Budapest 90.30, Bukarest 3.08.

Zagreb, okt. 18. *(Zárlat.)* Páris 221.69—223.69, London 275.52—276.33, Newyork 56.45—56.45, Zürich 9.9440—9.9740, Milánó 295.58—297.58, Amszterdam 22.81 áru, Berlin 1350.25—1355.25, Bécs 794.94—797.94, Prága 107.33—108.13, Budapest 988.14—991.14.

Noviszadi terménytőzsde, okt. 18. Buza bácskai 77 kg. 190—192.50, bácskai 78 kg. 192.50—195, szerémi 77 kg. 187.50—192.50, bánáti 77 kg. 187.50—192.50. Árpa bácskai és szerémi 63—64 kg. 125—127.50. Zab bácskai és szerémi 145—150. Tengeri bácskai uj 107.50—112.50, bácskai XII.—I. 127.50—132.50, bácskai uj III. Duna 145—150, bácskai uj IV—V. 147.50—152.50, bácskai száritott X. 147.50—152.50, bácskai száritott X. Duna 152.50—155, bánáti Duna III. 145—150, bánáti Begej III. 145—150, szerémi uj 107.50—112.50, szerémi uj XII.—I. 127.50—132.50, szerémi Duna III. 145—150, szerémi száritott X. 147.50—152.50. Liszt 0gg és 0g 295—305, 2-es 270—280, 5-ös 245—255, 6-os 210—220, 7-es 175—185, 8-as 115—125. Korpa bácskai, bánáti és szerémi jutazsákokban 105—110

Budapesti gabonatőzsde, okt. 18. Határidőüzlet: Buza októberre 22.33—22.50, zárlat 22.50—22.51, márciusra 24.38—24.51, zárlat 24.50—24.51, májusra 25.04—25.21, zárlat 25.20—25.21. Rozs márciusra 18.42—18.50, zárlat 18.50—18.51. Tengeri májusra 17.30—17.48, zárlat 17.48—17.49. Készárupiac: Buza 22—24, rozs 15.95—16.05, takarmányárpa 15.25—16.50, sörárpa 17.50—21, köles 10.50—12, repce 51—52, tengeri 18.75—19.25, zab 14.50—15.75, korpa 11—11.25.

Chicagoi terménytőzsde, okt. 18. Középárfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza december (130.625) 130 háromnyolcad, március (138.375) 138 háromnyolcad, május (141.875) 141 háromnegyed. Tengeri december (92.75) 92 ötnyolcad, március (97.75) 97 ötnyolcad, május (100.375) 103 háromnyolcad. Rozs december (105) 105 hétnyolcad, március (110.75).

Winnipegi terménytőzsde, okt. 18. Középárfolyamok: Buza október (142.25) 142 egynyolcad, december (143.625) 143 egynyolcad, május (150.125) 149 és fél.

Liwerpooli terménytőzsde, okt. 18. *(Zárlat.)* Buza október (8 sh 11 háromnegyed d) 9 sh. december (9 sh 3 háromnegyed d) 9 sh 4 ötnyolcad d. március (9 sh 10 ötnyolcad d) 9 sh 11 háromnegyed d, május (10 sh 1 háromnegyed d) 10 sh 3 egynyolcad d.

— **Bányászsztrájk Brüx és Komotau környékén.** Brüxből jelentik: Az északcsehországi barnaszénbánya telepein, Brüx és Komotau vidékén számos helyen sztrájkba léptek a bányászok, mert a vezetőség a kocsihiány miatt megváltoztatta a munkaidőt. Összesen ötezer bányamunkás sztrájkol. A biztonsági munkát valamennyi telepen föntartják. Zavarokra eddig nem került sor. A sztrájkot a kommunisták hivták ki. A szocialista és keresztényszocialista bányászszervezetek még nem foglaltak állást ebben a kérdésben.

— **Pup helyett milliók voltak egy pupos koldus hátán.** Madridból jelentik: Manuecában a napokban meghalt egy német származásu pupos koldus, akiről halála után kiderült, hogy nem volt pupja, hanem egy közönséges zacskót viselt a hátán, amelyben tizezer dollár volt. Ezenkivül félmillió pezeta értékü értékpapirt találtak a koldus lakásán. A dusgazdag kéregető örökösei most keresik a hatóságok.

— **Vulkános kitörés, földrengés és hamuesö Martinique szigetén.** Párisból jelentik: Martinique francia gyarmat kormányzója részletes jelentést küldött a francia kormánynak a Montpelé-vulkán legutóbbi kitöréséről. A kitörést erős földalatti dübörgés előzte meg, amely mintegy negyedóráig tartott. A kitörés maga nem volt heves. A vulkán főleg hamut szórt ki nagy mennyiségben, ugyhogy a környéken lévő falvakat három milliméter vastagságu hamuréteg vonta be. A fenyegetett községek lakosságát biztonságba helyezték.

— **Edison-ünnep Csehszlovákia iskoláiban.** Prágából jelentik: Az iskolaügyi miniszter elrendelte, hogy a villamos izzólámpa feltalálásának ötvenéves évfordulója alkalmából Csehszlovákia valamennyi iskolájában Edison-ünnepet tartsanak. Ez alkalommal röpiratokat fognak a tanulók között szétosztani Edisonnak, az emberi kultura érdekében teljesitett nagy szolgálatairól.

— **Elsüllyedt egy 21.000 tonnás gőzös.** Londonból jelentik: Az »Empres of Canada« nevü gőzös Bankouver közelében zátonyra futott és nem lehet megmenteni. A gőzösön, amely 21.000 tonnás volt, 200 utas tartózkodott, akiket valószinüleg sikerül megmenteni.

— **Letartóztatták a kiszombori takarékpénztár sikkasztó vezérigazgatóját.** Szegedről jelentik: A kiszombori Takarékpénztár váratlanul fizetésképtelenséget jelentett be. A hivatalos eljárás során kiderült, hogy a bank vagyonkezelése körül bünös visszaélés történt. Tőzér Károly vezérigazgató mintegy százezer pengővel kárositotta meg a bankot. Tőzért letartóztatásba helyezték.

— **Kőkorszakbeli állapotban élő néptörzset találtak a Krokodil-szigeteken.** Londonból jelentik: Lloyd Warner hires amerikai antropológus, aki a Rockefeller-alapitvány megbizásából Ausztrália északi partvidékét átkutatta, a Krokodil-szigeteken egy néptörzset talált, amely még teljesen kőkorszakbeli állapotban él. Házukat melegitett sziklák üregeiben főzik, egyetlen fegyverük a kőcsucsal ellátott lándzsa, még az ijjat és nyilat sem ismerik és nincsenek semmiféle vallási fogalmaik. Poligámiában élnek, a munka tulnyomó részét a nők végzik, pénzt nem ismernek és mindent cserekereskedéssel szereznek meg. Társadalmi szervezetük elég bonyolult és bizonyos etikettszabályokat szigoruan követnek az érintkezésben. Gyermekeik nagyon engedelmesek. Nem ismerik a szeszesitalokat, de valami dohányféle növényt füstölnek.

— **Megoldódott a párisi pályaudvaron talált hulla rejtélye.** Párisból jelentik: A párisi keleti pályaudvar ruhatárában, mint ismeretes, néhány héttel ezelőtt borzalmas bünténytt fedeztek fel. Egyik postacsomagból vér szivárgott ki és amikor a faládát felbontották, abban egy megcsonkitott férfi holttestét találták. Megállapitották, hogy az áldozat Rigaudin párisi könyvelő. A rendőrség hetekig nyomozott a gyilkos után, mig most letartóztatták Alimachzoff bolgár származásu párisi kereskedőt, aki ellen alapos gyanuokok merültek fel. Megállapitották, hogy a fiatal könyvelő hevesen udvarolt Alimachzoff feleségének és valószinünek tartják, hogy a bolgár kreskedő féltékenységből megyilkolta Rigaudint.

— **Ötvenezer dináros postazsákot lopott egy tizenkilencéves legény.** Szarajevóból jelentik: A Nova-Topola és Boszanszka-Gradiska között közlekedő postaautóbuszról néhány nappal ezelőtt eltünt az egyik postazsák, amelyben leveleken és apróbb csomagokon kivül ötvenezer dinár készpénz volt. Az eltünt postazsák felkutatására nyomban erélyes nyomozás indult. Kihallgatták a postaautó valamennyi utasát, de senki sem tudott felvilágositást adni az eltünés körülményeiről. Csütörtökön azután érdekes fordulat állt be az ügyben. Jelentkezett a csendőrségen egy asszony, aki elmondotta, hogy néhány nappal ezelőtt a Nova—topolai országuton látta, amint egy ismerős parasztlegény levélcsomagokat tépett össze és a papirhulladékot elszórta. Az asszony utmutatása nyomán előállitották a csendőrségre Dedics Nikola tizenkilencéves parasztfiut, aki rövid tagadás után megtört és bevallotta, hogy a postazsákot ő lopta el. Az ötvenezer dinárt hiány nélkül megtalálták nála. Dedics Nikolát letartóztatták.

— **Öngyilkos lett egy sztaribecseji uriasszony.** Sztaribecsejről jelentik: Szerdán délben Sztaribecsejen öngyilkosságot követett el Mities Velimir elsőosztályu kapitány felesége. Mities szokása szerint reggel hét óra tájban eltávozott szolgálati helyére, a kerületi parancsnokságra, felsége ekkor még aludt. Délben, amikor a katonatiszt hazatért, feleségét az ablakpárkányon felakasztva, holtan találta. A szerencsétlen uriasszony gyógyithatatlan idegbaja miatt követte el téttét.

— **Elfoglalta hivatalát az uj sztaribecseji járásorvos.** Sztaribecsejről jelentik: Dr. Vurdelj Bránkó volt pancsevói orvos, akit járásorvosnak neveztek ki Sztaribecsejre, a napokban elfoglalta hivatalát.

— **Hálókocsi a Beograd—dubrovniki vonalon.** Szarajevóból jelentik: A szarajevói vasutigazgatóság tanácsadó bizottsága csütörtökön ülést tartott, amelyen több fontos közlekedésügyi kérdést tárgyaltatt le. Igy többek között elhatározták, hogy a legközelebbi hetekben a Szarajevó—Uzsice, Beograd—Szarajevó—Bród—Szarajevó és Szarajevó—Dubrovnik keskenyvágányu vonalakon háló és étkezőkocsikat fognak járatni.

— **Betörő, aki a detektiv iskolában tanulja ki a mesterségét.** Eddig fordítva volt: a betörők és kalandorok tartottak lépést a korral és a technika vivmányaival. Most azonban szerepet cseréltek a rendőrséggel. A bünözők világa olyan rafinált eszközökkel dolgozik, annyi meglepetést tartogat állandóan, hogy a rendőrség lépten-nyomon elmarad mögöttük. Ép ezért időnkint szükségessé válik a nagyvárosi rendőrség átszervezése, különben tehetetlenek lenének az egyre vakmerőbb és elszántabb gonosztevőkkel szemben. A hatmilliós Londonban szinte napirenden vannak a bünesetek. Akárcsak Csikágóban, itt is a legmodernebb eszközökkel dolgoznak a banditák. A londoni rendőrség most egy ugynevezett »tisztitó háborura« szánta rá magát. Fred Wesley az eddigi rendőrfőnök nyugdijtatta magát. Mint ilyen esetben történni szokott: a memoárjait irja és az eseményeket, valamint a környezetét okolja tehetetlenségéért. Helyébe lord Byng került, aki a belügyminiszter teljes bizalmát élvezi. Az uj rendőrfőnöknek első dolga volt megerősiteni az uccai őrszemeket. Az eddigi tiz uccánkinti egy őrszemállományt 1500 emberrel szaporitotta. Detektivfőnöknek Cocpert tette meg, aki az entellektuel bünözők specialistája. Azonkivül hires ékszerszakértő. A cári család Angliába hurcolt ékszereit is ő találta meg. Eddig a repülőbrigádnak volt a vezetője és mint ilyen félelmetes hirnévre tett szert a londoni alvilágban. A gonosztevők annyira féltek, hogy több banda magas vérdijat tüzött ki a fejére, ha élve vagy halva kézrekeritik. Az uj rendőrfőnök teljesen átszervezte és modernizálta a detektiviskolát. Itt a detektiv-tudomány legkiválóbb professzorai nyujtanak elméleti és gyakorlati oktatást az ujoncoknak. Külön tanszéke van a sikkasztásnak a váltó és részvény, valamint a pénzhamisitásnak. Mivel a bünözők világa is igen bonyolult, a detektivek is specializálják magukat. Egyik a kasszafuró szakra veti magát, a másik az ékszertolvajok fogásait ismeri meg. Egy ilyen kurzus hat hónapig tart. A növendékeket nagyon megrostálják, mert előfordult már, hogy betörőt is beiratkoztak az iskolába, ahol aztán valóságos mesterekké nőtték ki magukat, sőt tultettek a tanáraikon is, akik nem győzték bámulni és elismerésekkel illetni a tanitvány »csudálatos tehetségét«. A tehetséges ujonc aztán elméleti és szakismeretekkel gyarapodva tért vissza a bandába, ahol hasznát látták frissen szerzett tudományának. Az uj rendőrfőnök tehát lehetőleg »jó családból származó« biztos egzisztenciákat fogad csak a szolgálatába, akiktől nem kell tartania, hogy őt is ugy megtréfálják, mint elődjét. A most nyugalomba vonult rendőrfőnök levelet kapott az egyik detektiv-tanonctól, aki gunyosan alázatos hangon köszönte meg a jóságát, amely lehetővé tette számára az ingyen tanulást. A rendőrfőnökön kacagott egész London. A londoni rendőrök katonai fegyelem alatt állanak. Kifogástalan, mondhatni elegáns uniformisban járnak és a fizetésük is olyan, hogy tisztességes megélhetést nyujthatnak belőle a maguk és családjuk számára. Byng nyilatkozatot tett közzé a lapokban, amelyben annak a reményének adott kifejezést, hogy remélhetőleg rövidesen ismét sikerülnie fog visszaszerezni London jóhirét, amit a gonosztevők feketitettek be.

— **Vasárnap.** A Napló vasárnapi számának tartalma ezuttal is érdekes és változatos lesz. A vasárnapi szám tartalmából kiemeljük a következőket:

Versek: Kosztolányi Dezső: Kinai versek, Berényi János: Virágénekek, Tamás István: Három vers (Aranylakodalom, Szezám nyilj meg, Régi fénykép), Papik Miksa. Régi kálvária, Fényes Jenő: Dal, Blazsek Ferenc: Október, Tiller Ferenc: Ősziarany.

Novellák: Szász Márton: Az ideális nő, Kristály István: A félláb Hangai megnyugszik, Karlóczay: A meleg leves, Sz. Szigethy Vilmos: A költő meg a felesége, Gergely Boriska. Eszti éjjeli zenét kap, Harsányi József: A fönyeremény, Somlay Károly: Diffamáló cselekmény.

Egyéb cikkek: Baedeker a hazafelé utazó Harun al Rasid-ról ir. Ez a cikksorozat utolsó előtti közleménye, Kemény István az öngyilkossági járványról mond el megszivlelendő megjegyzéseket, Eos vidám cikket irt Témák, melyek az uccán hevernek cim alatt. Anatole France posthumus irásaiból közlünk néhány szemelvényt egy készülő francia könyv nyomán.

Tere-fere, szerkesztői és kozmetikai üzenetek egészitik ki az első melléklet tartalmát.

Az Otthon rovat divatképeket közöl — hosszu ruháról, heti menüt s uj konyharecepteket ad, ismerteti a nyers koszt lényegét, riportot ad a férfiak számára rendezett főiskoláról, a bélyeggyüjtés hivei számára filatelista közleményt ad, praktikus háztartási tanácsokkal szolgál, folytatja nagyérdekü közleményét arról, hogy mit adjunk a vendégeknek.

A *Könyv—Film—Rádió* rovatban cikkek vannak a hangos filmről, az uj regénypályázatról, a modern berlini színházról, az orosz filmről s uj könyvekről.

A *Habostorta* gyermekmelléklet a Muncurkó történetén kivül még egy képes gyermekmesét közöl Pityi-putyi oroszlánvadászaton cimen. Közli a rejtvényeket s Balázs bácsi postáját.

Az 56 oldalas szám ára 4 dinár.

— **Befejezték a csődeljárást a szusáki Tengerparti Bank és Takarékpénztár ügyében.** Az Avala jelenti Szusákról: A Tengerparti Bank és Takarékpénztár csődügyében csütörtökön befejezték az eljárást. A jelek szerint a pénzintézet hitelezői követeléseiknek mintegy tizenhét százalékát fogják megkapni. A hitelezők bizottsága október 23-ikán ül össze és október végén már megkezdik a követelések kifizetését.

— **A jugoszláv vasutasok szövetségének kongresszusa Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A jugoszláv vasutasok szövetsége vasárnap kongresszust tart Noviszadon. A kongresszuson foglalkozni fognak a vasutas otthon felépitésének kérdésével is.

— **Tizennyolchavi börtön rablógyilkossági kisérlet miatt.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken pénteken tárgyalták Jovicsics Sztoján napszámos bünügyét. Jovicsicset az ügyészség rablógyilkosság kisérletével és rablással vádolta. Jovicsics ugyanis több társával, akiket azonban nem sikerült kinyomozni, behatolt Baodus Márton petrováci gazda lakására, ahol Baodust sulyosan megsebesitették, azután a lakásból különböző értéktárgyat elvittek. A biróság Jovicsicset tizennyolchavi börtönre itélte.

— **Az 1930. évi ügyvédi naptár** megjelent és többek között ismerteti a régi és uj váltótörvény közötti különbséget. Az ügyvédi naptár ára 120 dinár, megrendelhető Gyukics Bogdán felebbviteli birósági tanácselnöknél (Noviszad).

— **Öt kiló halért egyhavi fogház.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken pénteken tárgyalták Popov Zsarkó, Popov Milán és Szucsov Szlávkó zsabalji napszámosok bünügyét. A vádlottak feltörtek egy lezárt csónakot és abból elloptak öt kiló halat. A biróság Szucsovot egyhavi, Popov Zsarkót és Popov Milánt tizenöt-tizenötnapi fogházra itélte.

— **Kitiltott folyóirat.** Az Avala jelenti Beogradból: A belügyminiszter megtiltotta a Schönere Zukunft cimü németnyelvü folyóiratnak az országba való behozatalát és terjesztését. A folyóirat ugyanis teljesen megegyezik a Kulturelle Wochenschrift nevü Bécsben korábban megjelent folyóirattal, amelynek behozatalát és terjesztését a miniszter már ez év október 10-én kiadott rendeletével megtiltotta.

— **Bombával ölte meg a vetélytársát.** Párisból jelentik: Narbonneban egyik dohánytőzsde tulajdonosa üzlete ajtajában egy csinos kis feládát talált, amelyet bevitt az üzletébe, hogy felnyissa. Amikor felemelte a láda tetejét, láng csapott ki, a trafikosné ruhája meggyulladt s az üzletben tartózkodó egyik vevő sulyosan megsebesült. Mire a tüzet sikerült eloltani, az üzlet tulajdonosnője belehalt sulyos égési sebeibe. A rendőrség megállapitotta, hogy a trafikosnő ellen szerelemféltésből követte el bombamerényletet a vetélytársnője.

— **Arzénes töltött káposzta.** Kecskemétről jelentik: Ujkécskén letartóztattak egy asszonyt, akit beszállitottak Kecskemétre, a törvényszék fogházába. Az a gyanu ellene, hogy férjét tizenegy évvel ezelőtt, 1918 februárjában, amikor az mint szabadságos katona volt otthon, megmérgezte. Akkor Halász Józsefné csakhamar férjhezment Lukács József ujkécskei lakoshoz. Legutóbb a községben beszélni kezdtek Halász József hirtelen haláláról. Mondogatni kezdték, hogy felesége töltött káposztában adta be neki az arzénadagot. A királyi ügyészség inditványára a vizsgálóbiró letartóztatta az asszonyt. Halász József holttestét exhumálni fogják.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelenti: Az időjárásban lényeges változás nem várható.

— **Gyilkolt, mert barátai gyávának tartották.** Prágából jelentik: Budweisban három nappal ezelőtt lakásán meggyilkolva találtak egy hetvenkétéves asszonyt. A nyomozás nem vezetett eredményre, mig pénteken jelentkezett a rendőrségen egy Kreindl Sztaniszló nevü tizenhétéves asztalossegéd, aki elmondotta, hogy az öregasszonyt ő gyilkolta meg. Kreindl bevallotta ezután, hogy barátai mindig kicsufolták gyávaságát, ezért elhatározta, hogy olyan dolgot fog csinálni, amelyről az ujságok is irni fognak. Először egy kis gyermeket akart megölni. Az uccán sétálva, ki is választotta áldozatát, egy kisfiut és követte, arra várva, hogy egy sötétebb uccába érjenek. A gyermek azonban váratlanul bement egy házba. Ezután szemelte ki az öregasszonyt, akit meggyilkolt. A rendőrségen eleinte nem akartak hitelt adni a fiatalember vallomásának. Kihallgatása során azonban Kreindl aprólékosan elmondta a büntény lefolyását és közölte, hogy a kést, amellyel az öregasszonyt összeszurkálta, a fáskamrában rejtette el. A detektivek a jelzett helyen megtalálták a kést, mire a gyilkost letartóztatták. Kreindlt orvosok vették megfigyelés alá, mert az a gyanu, hogy nem beszámitható.

— **Beleőrült a szerencséjébe.** Párisból jelentik: Megrenditő tragédiáról számolnak be a kalkuttai lapok. Több kalkuttai gyöngyhalász a napokban rendkivül becses zsákmányra akadt. A ritka nagyságu gyöngyöket, amelyeknek értéke százezer font volt, nyomban megvásárolta a szerencsés gyöngyhalászoktól egy kalkuttai drágakőkereskedő. Amikor az üzlet lebonyolitása során a kereskedő az egyik halász kezébe adta a rácsó huszonötezer fontról szóló csekket, az ember hirtelen megtántorodott, elsápadt, majd őrjöngeni kezdett. Tört-zuzott a szobában és rá akart rohanni társaira, ugyhogy azok csak nagynehezen tudták ártalmatlanná tenni. A gyöngyhalászt beszállitották a kalkuttai kórházba.

A száj- és garatüreg

a legveszélyesebb ut, amelyen át a betegségokozók szervezetünkbe kerülhetnek

Bálakon a fülhevült párokat a jóizü Dr. Wander-féle

ANACOT-PASZTILLÁK

óvják meg a megfázástól, náthától és influenzától. Öszkedjünk azonban oly készitményektől, amelyekkel mostanában az Anacot-pasztillákat utánozzák. 12.89—2

— **Madame Bovary és Baudelaire kegyelmet kaptak Franciaországban.** Párisból jelentik: Az igazságügyminiszterium törvényjavaslatot dolgozott ki a jóerkölcsök megsértése cimén betiltott könyvek tilalmának feloldásáról. Elsősorban Baudelaire verseit és Flaubert Madame Bovary cimü regényét fogják feloldani a betiltás alól.

— **Gyilkosság gyanuja miatt letartóztattak egy lengyel grófot.** Varsóból jelentik: A lengyel főváros lakosságát nagy izgalomban tartja egy esemény, amelynek középpontjában a lengyel arisztokrácia ismert nevü tagjai állnak. Csütörtökön éjjel Roniker gróf palotája előtt a rendőr egy nő holttestére talált. Orvost hivattak, aki megállapitotta, hogy az asszonyt vagy megmérgezték, vagy méreggel öngyilkosságot követett el. Csakhamar megállapitották azt is, hogy a rejtélyes halott azonos Markiewitz Jadwigdával, egy feltünő szépségü varsói asszonnyal, aki köztudomásulag Roniker gróf kedvese volt és gyakran látták a grófi palotában. Egy nagyobb rendőrcsapat még az éjszaka folyamán behatolt a palotába, hol ujbb meglepetés fogadta őket. A pazarul kivilágitott szalónokban ruhátlan nők társaságában ott találták Roniker grófot és a lengyel főnemes ifjuság legelőkelőbb tagjait. A házigazda és vendégei az öntudatlanságig ittasak voltak és bódultan hevertek a pamlagokon. A rendőrség a gyilkosság gyanuja miatt őrizetbe vette Roniker grófot.

Szakorvosok ajánlják torokgyulladas, meghülés, valamint a spanyolnátha elleni védekezésül.

A valódi Panflavin-pasztillák a fenti eredeti csomagolásban minden gyógyszertárban kaphatók.

A gyomrot és beleket gyorsan kellemesen fajdalom nélkül • tisztitja és erősiti

LABORATORIJ „ALGA" SUŠAK MAGNA PURGA ZAŠTITNI ZNAK

A nehéz emésztést biztosan és gyorsan megszünteti!

Használati utasitás

Székszorulásnál: { Felnőtteknek 1 nagy kanállal / Gyermekeknek 1 kis kanállal tejben vagy vizben

MAGNA PURGA **por**

MAGNA PURGA **por**

Használati utasitás

Gyomorbajnál: { Végy egy késhegynyi MAGNA-port egy kis vizben feloldva minden étkezés után.

Gyógyszertárakban és drogériákban 1 csomag ára használati utasitással együtt 4 dinár. Postán szétküldi ALGA laboratorium, Sušak. A megrendeléshez csatoljon 20 dinárt készpénzben vagy bélyegekben 5 csomagra.

— **November elsejéig be kell fizetni Szuboticán a földadót.** A szuboticai városi adóhivatal közli, hogy a földadókivetéseket az állami kataszteri igazgatóság az 1929. évre elkészitette és a kivetések szeptember tizenhatodikáig közszemlére voltak helyezve. Miután a felebbezések határideje lejárt, az adóhivatal felszólitja a földadó fizetésére kötelezett polgárokat, hogy ez évi adójukat az uj kivetés alapján november elsejéig fizessék be. Az eddigi befizetéseket természetesen levonják az adó összegéből és csak a különbözetet kell befizetni. A városi adóhivatal végül közli hogy a Naplóban megjelent felhivást a végrehajtási eljárás első intézkedésének kell tekinteni.

— **Békeakció a Matica Szrpszkánál.** Noviszadról jelentik: Csütörtökön a Matica Szrpszka tagjainak egy csoportja értekezletet tartott. Az értekezleten azzal a kérdéssel foglalkoztak, hogy a Maticánál duló ellentéteket hogyan lehetne kiküszöbölni. Bizottságot választottak, amelynek tagjai Miroszavljevics Koszta, dr. Mócs Sándor és Militár Triva. Ez a bizottság mindkét frakció vezetőivel érintkezésbe fog lépni, hogy az október 27-ikére egybehivott közgyülés zavartalan lefolyását biztositsa és a béke helyreállitását elősegitse.

— **Zagreb lakosságának ötödrésze iskolába jár.** Zagrebből jelentik: Az összes zagrebi nép-, közép-, szak- és főiskolákon befejeződtek a beiratások. Zagrebnak hatvankét iskolája van s az idén valamennyibe több tanuló iratkozott be, mint tavaly. A huszonhárom elemi iskolában 9642 a tanulók száma, a nyolc ipariskolának 3606 látogatója lesz, a kilenc szakiskolába 1516 tanuló jár, tizenhét középiskolába 7491 diák, négy főiskolába 1242, az egyetem hét fakultására pedig 4300 hallgató iratkozott be. Az összes iskolák látogatóinak száma 27.890. Ha hozzávesszük különböző magántanfolyamok és kurzusok látogatóit, harmincezerre becsülhető a zagrebi tanulók száma. Mivel Zagrebnak jelenleg körülbelül 135,000 lakosa van, a lakosság ötödrésze iskolába jár.

— **Gyanus halál.** Szentáról jelentik: Zsiga Ferenc negyvenhét éves szentai napszámos pénteken hirtelen meghalt. A rendőrség a haláleset ügyében megindította a nyomozást, mert az a gyanu, hogy Zsiga belső sérülések következtében halt meg. Két hónappal ezelőtt ugyanis egy verekedés alkalmával sulyos sérüléseket szenvedett és azóta állandóan betegeskedett. A rendőrség bejelentette az esetet a szuboticai államügyészségnek, amely elrendelte a holttest felboncolását.

A moli Szoko revansmérkőzése Adán. Az adai Sportklub vasárnap, október 20-ikán a moli Szoko futballcsapatát látja revansra vendégül. A moli Szoko ez alkalommal csapatát három szentai és becseji Tesla játékossal fogja megerősiteni. A mérkőzést, amely iránt

— ***A maróni.*** A városi polgár a természet ébredését abból veszi észre, hogy a német frejlejnok otthonhagyják a télikabátot s a bluz fölé öltik a kcpott boát. A tavasznak a frejlejn a hirnöke, az ősznek a marónisfa, aki kirakja az uccasarokra viharverte pléhkályháját és nagykendőkbe burkolózva kinálja a Dalmáciából származó valódi görzi és tiroli marónit. Az októberi nap még melegséggel csalogat s a meteorológiai intézet is derült időt jósol. A maróniskofát ez azonban nem csalja meg. Pénteken már hatalmas társzekerek szállitották be a gyümölcskereskedőkhöz az idei marónit s holnap már ennek megfelelően füstölögni fognak a jó öreg marónisütő kályhák a sarkokon. A maróniszállitmányok mennyiségéből itélve, erre az évre Szubotica maróniszükséglete már fedezve van, minőségileg azonban az idei maróni apró és hitvány, nem akarjuk azonban a maróniárusok tisztes iparát vitális gazdasági érdekeiben sérteni s igy nyugodtan rájuk hagyjuk, hogy igy is megtalálják a számadásukat. Ha rossz a maróni, akkor legjobb drágábban adják a friss, meleg déligyümölcsöt.

— **Jobbra hajts!** A szuboticai rendőrség kihágási osztályára gyakran érkeznek panaszok, hogy a jármüvek tulajdonosai, illetve vezetői nem tartják be a közlekedési előirásokat. Prodanovics Mladen rendőrkapitány, a kihágási osztály vezetője, ismételten felszólitja a jármüvek tulajdonosait, hogy az előirásokat tartsák be. Kocsik, autók, szekerek, targoncák és más jármüvek az utnak csak a jobb oldalán haladhatnak, mig a baloldalt a szembejövő jármüvek részére kell fenntartani. Ha az ut keskeny és két jármü nem haladhat el egymás mellett, annak a jármünek kell megállani vagy kitérni, amelyik nincs megterhelve. Azokat, akik ezt és a többi rendelkezést, amelyeket az utakról és a közlekedésről szóló törvény előir, nem tartják be, szigoru pénzbüntetéssel sujtják.

— **Eljegyzés.** *Kellert* Margitot (Hódmezővásárhely) eljegyezte *Reisinger* Ármin (Beograd).

— **Halálozás.** Szentáról jelentik: Özvegy Popovics Jovánné született Nincsics Katica pénteken hajnalban több hónapi betegeskedés után hetvennyolc éves korában elhunyt. Az elhunytat kiterjedt rokonsága köztük fia, dr. Popovics Pavle, a szentai járásbiróság vezetője és veje, Vajdics Nikola gyálai plébános gyászolja. A városszerte köztiszteletben állott matróna holttestét vasárnap kora reggel szállitják Sztarakanizsára és vasárnap délelőtt a családi sirboltban helyezik örök nyugalomra.

— **Uj iskola épül Temerinben.** Temerinben a vasut melletti dobrovoljáctelepen az állam uj iskolát épittet. Az épület költségéhez a telepesek ötvenezer dinárral és közmunkával járulnak hozzá. Az iskola épitésével a telepesek régi óhaja teljesül. A napokban az iskola helyének kijelölése végett bizottság szállt ki a helyszinre. Az épitkezéseket a legrövidebb időn belül megkezdik.

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra 1 pohár természetes *»Ferenc József«* keserüvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a *Ferenc József* viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesiti magában. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben. 25

25°/o-ot megtakarit, ha szőrmeszükségletét
már most
a főszezón előtt
beszerzi
Spitzer Lajos szücs szőrmenagyáruházában
Subotica,
Sokolska ul.
-910-2

— **Két városból egy város — nincs panaszra ok a hid miatt.** Noviszadról jelentik: Az épitésügyi minisztérium a Noviszad—petrovaradini uj közuti hid fenntartási költségeinek terhét azzal az indokolással, hogy az uj hid a két város érdekét szolgálja, a két városra háritotta. Petrovaradin a miniszter határozata ellen az államtanácshoz felebbezett és ugyanezt megtette Noviszad városa is, amely panaszában kifejtette, hogy többek között azért is sérelmes a miniszter határozata, mert a hid létesitése nemcsak Noviszad érdeke volt, de államérdekből is létesült s méltánytalan volna, ha a délbácskai és szerémségi községek érdekeit is szolgáló hid fenntartását kizárólag Noviszad és Petrovaradin városokkal fizettetnék meg. A panaszban a város kifejtette, hogy más volna a helyzet, ha Petrovaradin és Noviszad egy város volna, mert ez esetben a hid két városrészt kapcsolna össze. Közben a kormány törvényt hozott, amellyel a két városból egy város lett. A noviszadi városi tanács ennek következtében ugy döntött, hogy a változott viszonyokra való tekintettel visszavonja beadott panaszát. Az államtanács Petrovaradin panaszát hivatalból fogja elutasitani, miután Petrovaradin város megszünt önálló önkormányzati szerv lenni. Ezzel a hid fenntartási költségeiért folyt harc elintézést nyert.

Kirakodóvásár Adán. Adáról jelentik: Vasárnap Adán országos kirakodóvásár lesz. A vásárra tilos az állatfelhajtás.

— ***Megszüntették a bünvádi eljárást a Matica Szrpszka volt bérlője ellen.*** A Matica Szrpszka mult év december havában bünvádi feljelentést tett volt bérlője, Szakács Mátyás ellen, azon a cimen, hogy Szakács a Maticát ötszázezer dinár erejéig megkárositotta. A vád szerint Szakács hosszabb időn keresztül nem fizette a haszonbért és a kielégitési alapot hitelezői elől elvonta. A szuboticai törvényszék vizsgálóbirája annakidején elrendelte Szakács Mátyás ellen a vizsgálati fogságot. A vizsgálat befejezése után a vádtanács Szakács ellen a bünvádi eljárást megszüntette és a vádtanácsnak ezt a végzését az államügyész felfolyamodása következtében a noviszadi felebbviteli biróság is helybenhagyta azzal az indokolással, hogy ha a hitelező hosszabb időn át nem érvényesiti követelését — amit a Matica Szrpszka annál is inkább megtehetett, mert mint haszonbérbeadónak a haszonbérlő összes ingóságaira nézve törvényes zálogjoga is volt — és ha a haszonbérlő ez alatt az idő alatt vagyonát részben el is idegenitette, ezzel nem követett el semmiféle büncselekményt, mert a hitelezőt terhelő mulasztás az, ha követelésének biztositásáról és behajtásáról nem gondoskodott.

— **Borzalmas szállodatüz Amerikában.** Newyorkból jelentik: A Washington államban lévő Seattle egyetemi városban borzalmas tüz pusztitott csütörtökön éjjel. Kigyulladt a városban lévő Portland nevü szálloda s az épület olyan hamar borult lángba, hogy a szállodában levő vendégek nem tudtak menekülni. A vendégek legnagyobb része több emeletnyi magasságból ugrott a kifeszitett mentőponyvába, hét ember azonban halálos zuzódást szenvedett. Az épület teljesen összeomlott s a romok alatt még több halott van. Azok a szállodai vendégek, akiknek sikerült megmenekülni, sulyos égési sebeket szenvedtek.

— **Szomborból megy lelkész a méregkeverők falujába.** Debrecenből jelentik: Mikor a tiszazugi rémségek ügye először szerepelt a nyilvánosság előtt, Klebelsberg Kunó magyar közoktatásügyi miniszter cikket irt ezzel a cimmel: »Hol van az egyház és hol voltak a papok?« A magyar közoktatásügyi miniszter cikkének lehet a következménye az, hogy Balthazár Dezső debreceni református püspök megfelelő változásokat készitett elő a nagyrévi református lelkészi állás betöltésére. A falu öreg lelkészét nyugalomba küldték s a püspök uj lelkészt nevezett ki Nagyrévre, még pedig Benkő Viktor volt szombori református belmisszionáriust.

— **Harangszentelés Sztaribecsejen.** Sztaribecsejről jelentik: Özvegy Vissy Károlyné még 1927-ben a háborban leszerelt harangok pótlására uj harangot vett, a mult évben pedig igéretet tett a nagyharang beszerzésére is. Az uj harang a napokban megérkezett Sztaribecsejre. Az ünnepélyes beszentelés október hó 20-án, vasárnap lesz, amikor a nagymise után a hitközség képviselőtestülete diszközgyülés keretében tolmácsolja köszönetét a nemes lelkü adományozónak, aki a nagyharangra 125.000 dinárt, a kétévvel ezelőtt rendelt Szent Antal harangra 75.000 dinárt, a torony épitésekor 300.000 dinárt adományozott. Vasárnap délután fél kettőkor gyülekezés a vasutnál, a menet pedig két órakor indul a feldiszitett nagyharanggal a templom felé. Az uj nagyharang sulya 2700 kilogramm és magassága másfél méter.

— **Esperesválasztás a bácskai német evangelikus egyházban.** Noviszadról jelentik: A bácskai német evangelikus esperesség területén levő huszonhárom egyházközség most választotta meg az esperest és az esperességi felügyelőt. A beadott szavazólapokat csütörtökön bontották fel és a választás eredményéből kitünt, hogy esperessé huszonegy szavazattal ismét Jahn Jakab pribicsevicsevói lelkészt, az eddigi esperest választották meg. Esperességi felügyelővé Hilkene Fülöp nyugalmazott noviszadi tanárt választották meg tizenhárom szavazattal.

Ruff tejcsokoládé
vitaminokban gazdag!

— **Titokzatos gyilkosság a Raxon.** Bécsből jelentik: Schwarzlockban, a Raxon egy turista összezsugorodott holttestet talált. Azonnal jelentést tettek a rendőrségen, ahol meginditották a nyomozást és ekkor kiderült, hogy a holttest Pischl György bécsi kereskedő holtteste. Először azt hitték, hogy öngyilkosság történt, az orvosi vizsgálat során azonban kiderült, hogy gyilkosság esete forog fenn. Ez már az ötödik büntény, amelyet ezen a helyen követtek el. A rendőrség erélyes nyomozást inditott.

— **Dr. Török Béla** igazgató-főorvos szabadságáról hazaérkezett és rendeléseit megkezdte.

— **Jövő vasárnap tartják meg az őszi országos vásárt Szuboticán.** Szuboticán a rendőrség közlése szerint október 27-ikén és 28-ikán, jövő vasárnap és hétfőn tartják meg az őszi nagy országos vásárt. A vásárra minden vészmentes helyről felhajthatók az állatok. A vásár alkalmával, miután a vajdasági mezőgazdasági kongresszust is aznap tartják meg, több gépgyár bemutatja a legujabb mezőgazdasági gépeket.

»**Ignis« J. Wirth** tüzianyagkereskedés Palicsi-uton, Ia kokszot és tüzifát házhoz szállit nagyban és kicsinyben.

— **Autómechanikát tanulnak a budapesti törvényszéki birák.** Budapestről jelentik: Csütörtökön délelőtt dr. Töreky Géza törvényszéki elnök vezetésével tizenkét biró felkereste az egyik autótaxivállalatot, ahol elméleti és gyakorlati kiképzésben részesülnek. A birák között van dr. Kreysell büntetőtörvényszéki tanácselnök is, aki többnyire a közlekedési balesetekből eredő bünügyeket szokta tárgyalni.

Dr. Orsić Lázár, Subotica város volt főjegyzője megnyitotta ügyvédi irodáját Strosmajerova ul. 22. sz. alatt. (Halpiac).

— **A vajdasági ügyvédi kamara évi rendes közgyülése.** Noviszadról jelentik: A vajdasági ügyvédi kamara október 27-ikén tartja meg Noviszadon az ügyvédi kamara székházában évi rendes közgyülését, amelyen a jövő évi költségvetés tervezetét tárgyalják le. Ez lesz az első közgyülése a kamarának az uj ügyvédi rendtartásról szóló törvény megalkotása óta.

Ügyvédi iroda áthelyezés. Dr. Grün Sándor ügyvédi irodáját Vilsonova ul. 21. sz. alá helyezte át.

— **Földnélküly János a Szinházi Élet legujabb számában.** A Szinházi Élet legujabb száma rendkivül változatos tartalommal, sok képpel és kottamelléklettel jelent meg. A lap közli Karinthy Frigyes és Lengyel Menyhért nagysikerü vigjátékának, a Földnélküly János-nak teljes szövegét. A lap kapható a Literáriánál.

— **A Tolnai Világlapja** legujabb száma kiváló tartalommal és a szokásos mellékletekkel jelent meg. A lap kapható a Literária könyv- és ujságterjesztő vállalatnál.

Kozmetikai intézetemben a legmodernebb szépségápolást garancia mellett végzem. Szeplők végleges kikezelése elektrolizissel (többé nem ujulnak meg). Hajszálakat, szemölcsöket nyomtalanul távolitok el. Saját készitésü szeplő, májfolt, mitesser, pattanás elleni és arcfehéritő szerek otthoni kezelésre, puderek, szappan, krém, arcviz stb. kaphatók. Vidéki megrendelésre utánvéttel küldök. Tanitványok kiképzése Roth Olga Szubotica, Kralja Aleksandra ul. 4.

— **Szarajevó automata-telefonközpontot kap.** Szarajevóból jelentik: Az épitésügyi miniszterium elhatározta, hogy a szarajevói telefonközpontot, amely már régóta nem felel meg a megnagyobbodott forgalomnak, automata berendezéssel látja el. Az uj berendezés szállitására már a közeljövőben kiirják a versenypályázatot.

— **Az autó elütötte a kerékpárt.** Sztaribecsejről jelentik: Debeljacski Gyóka tizenkilencéves szerbbráni sofőr Sztaribecsejen a Kékes-féle vaskereskedés előtt autójával elütött egy kerékpárt, amelyen egy pékinas ült. A kerékpár teljesen összetörött, a fiu kisebb zuzódásokat szenvedett. A rendőrség meginditotta az eljárást.

Vernácski Szteván sztarakanizsai ügyvéd irodáját Kralja Aleksandra ucca 9. sz. alá helyezte át. Telefonszám 17.

— **Hamis bizonyitvánnyal akart álláshoz jutni.** Kikindáról jelentik: Szimics Milorád volt mokrini birtokos a becskereki pénzügyigazgatósághoz régebben kérvényt adott be, amellyel egy állást akart elnyerni. Szimics mellékelte kérvényéhez a belacrkvai gimnázium hatodik osztályának elvégzéséről szóló bizonyitványt. A pénzügyigazgatóság a bizonyitványt elküldte a belacrkvai gimnázium igazgatójához hitelesités végett. Az igazgató megállapitotta, hogy a bizonyitvány hamis. Szimics ellen eljárás indult és a most megtartott tárgyaláson a biróság Szimicset hathavi fogházra itélte.

SPORT

Ezer dinár pénzbirsággal sujtották a BSK-t, mert nem játszott a Jugoszlávija ellen

A Hajduk elleni lemondás esetén felfüggesztik a BSK játékjogát

Zagrebből jelentik: A Beogradi SK megsemmisitett mérkőzései még mindig élénken foglalkoztatják a sportfórumokat és a sportolók közvéleményét. A BSK a JNS közgyüléséhez felebbezett mérkőzéseinek megsemmisitése miatt és ezzel egyidejüleg bejelentette a szövetségnek, hogy nem áll ki a Jugoszlávija és a Hajduk ellen elrendelt uj mérkőzésre.

A mult vasárnap kellett volna lejátszani a BSK—Jugoszlávija mérkőzést, ehelyett azonban a BSK lemondása folytán csak barátságos meccset játszottak a csapatok, mig a JNS intéző bizottsága a bajnoki pontokat és 3:0 gólarányt a Jugoszlávija javára irta. A Hajduk ellen a jövő vasárnap esedékes a BSK uj mérkőzése, a beogradi bajnok csapat álláspontja következtében azonban sportkörökben elintézettnek tartották, hogy a BSK a Hajduk ellen sem fog kiállani.

Ebben az ügyben most váratlan fordulat állott be. A JNS igazgatótanácsa — amely csütörtökön tartott ülést — a BSK lemondásával nem látta elintézettnek a megsemmisitett mérkőzések sorsát, hanem ugy találta, hogy a BSK megtagadta az engedelmességet a szövetséggel szemben, amikor nem állott ki az ujrajátszásra. Az igazgatótanács nyomban *ezer dinár pénzbirsággal sujtotta a BSK-t*, egyben utasitotta az egyesületet, hogy október 20-ikán a következmények terhe mellett állitsa ki csapatát a szpliti Hajduk ellen. A szövetség igazgatótanácsa az 53. § alkalmazásával büntette meg a BSK-t az engedetlenség miatt. Ugyanez a paragrafus az engedetlenség ismétlődése esetére hathavi játéktilalmat ir elő és az igazgatótanács ezre utalt, amikor a BSK-t a következményekre figyelmeztette, ha nem áll ki a Hajduk ellen.

Sportkörökben most nagy érdeklődéssel várják, hogy a BSK vasárnap lejátsza-e mérkőzését a Hajduk ellen, mert azzal mindenki tisztában van, hogy a JNS feltétlenül megbünteti a BSK-t a kilátásba helyezett játéktilalommal, ha csapatát nem küldi el Szplitbe.

Mint Zagrebből jelentik, a BSK vezetősége pénteken este táviratban közölte a JNS-el, hogy vasárnap lejátsza mérkőzését a szpliti Hajdukkal, tiltakozását azonban fentartja a JNS döntése ellen, felebbezésének tárgyalásáig.

November 24-ikén tartja közgyülését a JNS. Zagrebből jelentik: A jugoszláv labdarugók szövetségének igazgatótanácsa legutóbbi ülésén elhatározta, hogy november 24-ikére hivja össze a JNS közgyülését. A közgyülést a zagrebi városháza tanácstermében fogják megtartani és napirendjén számos nagyfontosságu kérdés kerül megtárgyalásra.

A jugoszláv futballbirók közgyülése. Zagrebből jelentik: A jugoszláv futballbirák testülete vasárnap, október 20-ikán este 8 órára közgyülést hivott egybe, amelynek napirendjén többek között a biróképesités reformja, a birói illetékek felemelése, a külföldi birák alkalmazása elleni állásfoglalás és több más fontos javaslat szerepel.

Uj világrekord a 100 méteres gyorsfutásban. Tokióból jelentik: Szöulban most tartották meg a német-japán atlétikai versenyt, amely a 100 méteres gyorsfutásban uj világrekordot eredményezett. A győztes Eldracher frankfurti bajnok, aki Paddock 10.4 másodperces világrekordját 10.3 másodpercre javitotta. A 10.4 másodperces világrekord évekig tartotta magát, mig most sikerült uj világrekordot felállitani.

A szuboticai és szombori bérkocsisok futballmérkőzése. Nagy érdeklődés előzi meg a szuboticai és szombori bérkocsisok futballcsapatainak vasárnapi szuboticai revánsmérkőzését. Az első mérkőzésen Szomborban 2:1 arányban a szomboriak nyertek. A mérkőzésre a 24, 17, 11, 18, 19, 49, 22, 4[illegible], [illegible]6 és 8-as számu bérkocsik díjmentesen szállitják a közönséget a szinháztól a Bácska-pályára, ahol három órakor kezdődik a mérkőzés. Belépődij: állóhely 5, ülőhely 10 dinár, gyermekeknek 2 dinár. A mérkőzés alatt a tüzoltó zenekar fog hangversenyezni.

A Dulcis Odzsacin. Vasárnap a vrbászi Dulcis elsőosztályu bajnoki mérkőzést játszik Odzsacin az OSC-vel. A nagy érdeklődéssel várt mérkőzésen az OSC komplett csapatát szerepelteti, mert a Szomborban megsérült Katona és Horváth már felgyógyult. A Dulcis is legjobb együttesével áll ki a mérkőzésre.

Vrbászi SC—Szombori Sport. Vasárnap Vrbászon a Vrbászi SC és Szombori Sport közötti bajnoki mérkőzést játszák le. A mérkőzés iránt Vrbászon és környékén nagy érdeklődés nyilvánul meg. A vasárnapi vrbászi bucsu előreláthatólag még inkább növelni fogja a mérkőzés látogatottságát. A VSC a következő felállitásban játszik vasárnap: Korell — Hilkene I., Méder — Hermetz, Schmidt I., Schmidt II. — Rick, Elzász, Kovács, Hilkene II., Fett.

Uj sportklub alakult Sztaramoravicán. Október 13-án Csosics Ljubomir iskolaigazgató kezdeményezésére szép számu sportbarát jelenlétében tartott alakuló gyülést a Sztaramoravicai Atletikai Klub. Csosics Ljubomir lelkes bevezető szavai után felolvasták és elfogadták az alapszabályokat. A közgyülésen a következő tisztikart választották meg: Diszelnök: Fernbach János nagybirtokos, elnök: Arszenijevics Alekszandar községi jegyző, ügyvezető: Csosics Ljubomir isk. ig. alelnök: Gyarmati Sándor bankigazgató, I. titkár: Kovacsits Antal, II. titkár: Sólya Mihály, I. pénztáros: Tipold Pál, II. pénztáros: Kapornyai Illés, háznagy: Kovács Lajos, kluborvos: dr. Hirsch Miksa, futballszakosztály elnöke: Puzim Radivoj, atletikai szakosztály elnöke: dr. Horváth József, kultur szakosztály elnöke: Boza Lajos, kerékpárszakosztály elnöke: Kniszel Ferenc. Ezenkivül hattagu választmányt és három felügyelőbizottsági tagot választottak. Az uj sportklubnak a község központján bekeritett futballpályája van.

UTAZÁS-FÜRDŐ-NEVELÉS

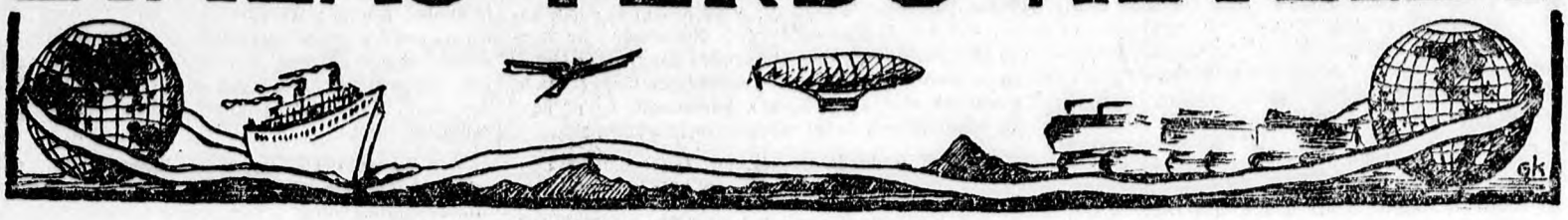

ROVATVEZETŐ: FORGACS BELA

A novimarofi szanatórium — a tüdőbetegek Mekkája

A Zágreb—Csakovec-i vasutvonal mentén, a vadregényes Zágorje fekszik Novi-Marof, a Erdödy grófok ősi fészke. A vidék klimatikus fekvésénél fogva Novi-Marof már régóta hivatott hely volt tüdőszanatórium létesitésére. A szanatórium megalapozására a legkedvezőbb alkalom nyilt, amikor az államnak az agrárreform folytán sikerült megszerezni erre a célra az Erdődi-kastélyt, melynek 25 holdas angol parkja és téli kertje messze földön hires volt.

Ezt a kastélyt alakitották át tüdőszanatórium céljaira. Csakhamar szükségesnek bizonyult azonban az intézet kibővitése, hogy a nagyszámu beteg legalább egy részét képes legyen befogadni és igy hatalmas, modern épületet kellett létesiteni hárommilló dinár költséggel.

A szanatórium három főépületből áll, mindegyik gyönyörü parktól övezve, a modern higiénia követelményei szerint megépitve, vizvezetékkel, fürdőkkel, villamos világitással, parkokkal ellátva. Mindegyik épületben a betegek számára külön szalón, ebédlő és fürdő áll rendelkezésére, a kastély verandáján a sulyosabb betegek végezhetik sétáikat, mig nyáron az intézet hatalmas parkja szolgál a betegek tartózkodási helyéül. A szanatóriumban mozi, zongora és egyéb hangszerek viditják fel a különben egyhangu életet.

Az intézet, amely tizennégy évesnél idősebb betegeket vesz fel, első és második osztállyal rendelkezik. Az ellátás mindkét osztályban teljesen egyforma, azaz naponkint hatszor elsőrendü, izletes és kiadós étkezés, a különbség mindössze az, hogy az elsőosztályu betegek, akik napi 100 dinár ápolási dijat fizetnek, külön szobákban nyernek elhelyezést, mig a második osztályu betegek, napi 60 dinár ápolási dijért, ketten laknak egy szobában. A betegek fedezik ezenfelül a gyógyszereket és a mosási költségeket is, amelyeket az intézet vezetősége beszerzési áron számit fel a szanatórium bentlakóinak.

A szanatórium nem haszonra törekszik, hanem a tüdőbetegségek leküzdésével humánus célt szolgál és és ezért a legminimálisabb árak mellett is a legmesszebbmenő kényelmet nyujtja a Novi-Marofba jövő betegeknek és az olcsó árak a szegényebb sorsu betegeknek is lehetővé teszik a szakszerü gyógykezelést. A megfelelő fegyelem mellett is a szanatóriumi tartózkodás kellemes családi élethez hasonlit és nem a kórház rideg, egyhangu életéhez. A szanatórium nagy népszerüségét a gyógyult betegek százai és *Zsivkovics* Petar miniszterelnök és *Korosec* Antal miniszter látogatása is igazolják, akik a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a szanatórium berendezéséről.

A hely szépsége, kitünő fekvése, a modern és higiénikus berendezés, a kiváló szakorvosok lelkiismeretes munkája a legjobb garancia arra, hogy a betegek ebben a környezetben gyógyulást is találnak. Az intézet igazgatósága készséggel nyujt az érdeklődőknek mindennemü felvilágositást.

Svájc a boldogok szigete

Genf, október.

A boldogok szigete, de hogy plágiumot ne kövessük el, nevezzük csak a boldogok országának. Svájcban mindenki boldog és megelégedett.

Az egész Svájc nem más, mint egy nagy vendégszerető család, amelynek minden egyes tagja azon fáradozik, hogy az idegen mennél jobban érezze megát a természet szépségével elhalmozott országban. Minden városnak megvan a maga karaktere, ami valószinüleg onnan ered, hogy Svájcot három különfajta nemzet lakja. A Buchs-Zürichi vonal mentén lévő völgyben huzódik el egynéhány falu, e falvak lakói földrajzi helyzetüknél fogva megőrizték nagy részben a latin népies nyelvet, ezt ők »romanche«-nak nevezik.

Zürich kimondottan kereskedelmi város, Svájc kereskedelmének a gócpontja. Talán a selyemipar az, ami legjobban virágzik Zürichben és a környékén. A zürichi tó mentén fekvő falvakban a selyemgyártást háziiparként üzik. Zürichnek nagyságához képest aránylag kevés kávéháza van, annál több az ugynevezett alkoholmentes vendéglő.

Luzern vadregényes fekvésénél fogva egyike a leglátogatottabb svájci városoknak. Rendkivül szines a sétánya a déli és az esti órákban. Minden nemzetiség, minden faj képviselve van, néger, japán, amerikai, arab, Luzernben rengeteg a kézimunka-üzlet, ahol a legcsodásabb himzések kápráztatják a néző szemét.

Genf tipikus francia város. Párist igyekszik utánozni. Épületei és parkjai gyönyörüek. A legmonumentálisabb emlékmü a »Monument de la Reformation«. Genf októberben a legélénkebb. Rengeteg idegen árasztja el a várost. Hotelekben szobát kapni majdnem a lehetetlenséggel határos.

Ki kell még emelni Svájc kényelmes és tökéletes vasutját. A tisztaságtól ragyogó vonatok percnyi pontossággal közlekednek és az utas minden kényelmét megtalálja a svájci vonaton.

Mi sem bizonyitja jobban a svájci »mese«-ország«-beli viszonyokat, hogy koldust nem látni.

Pöstyéntől Tátralomnicig

Pöstyén a hivatalos csehszlovák fürdőalmanach a »Szlovák Mekká«-nak nevezi. Maga a fürdőigazgatóság a »Csodaforrás« megjelöléssel hirdeti a világ minden részében a valóban hires fürdőt, amelynek ma már Európa összes nagyobb városaival közvetlen gyorsvonat összeköttetése van.

Pöstyén valóban óriási léptekkel fejlődött az utóbbi évek alatt. Uj szállodák, épületek létesültek, a vasuállomástól a községbe vezető utat alaposan megjavitották és amikor az autó befordult a parkba vezető uton, akkor a fürdővendég és a kiránduló látja, hogy itt nemcsak gyógyulni, hanem üdülni és szórakozni is lehet.

Pöstyén frekvenciája állandó emelkedést mutat. A fürdőbérlők az elmult tiz évben a legnagyobb befektetések árán valóban nyugateurópai nivóra emelték a fürdőt.

Felette érdekes összeállitást mutat a fürdővendégek nemzetiségi statisztikája. Alig van fürdőhely a világon, amelyet annyiféle nemzet hozzátartozói keresnének fel, mint épen Pöstyént. Ez a csodálatos földdarab, amely a Vág két partján terül el, évszázadok óta vonzza magához a szenvedőket. A reumának, köszvénynek és ischiasznak Pöstyén valóban a Mekkája. A világhires mankómuzeum anyaga évről-évre nő és mahelnap külön épületben kell majd elhelyezni. A jugoszlávoknak Pöstyén különösen kedves helye. Otthonosan is érzik magukat és az uj államalakulás óta ez a frekvencia állandó növekedést mutat

Trencsénteplic alig egy órára van Pöstyéntől. A vasállomástól a kerekenyvágányu villamos vagy az állami autóbusz 20 perc alatt visz bennünket a szépvölgybe, ahol Trencsénteplic fürdőházai, szállodái és villái fekszenek a pompás zöld erdőkoszoruban.

Pöstyén és Trencsénteplic — a két rivális és mégis annyira különböző fürdő. A »Kénes völgy« az idén a fürdővendégek ezreit hivta magához, hogy gyógyulást találjanak az áldásos forrásokban. Trencsénteplicen vig élet folyik estánként a Grand Hotelben és a Kursalban annak bizonyságául, hogy mindenki jól érzi magát és a nappali fárasztó gyógykura után jólesik a megfelelő részt kivenni a mulatságból is. A fürdőigazgatóság az idei szezonra számos ujitást hozott be. Több fürdőt modernizáltak és a legujabb orvosi felszereléssel láttak el Az árak feltünően mérsékeltek és igy még az igen szerény jövedelmüek is igazán elbirják az itteni fürdőzés költségeit.

Tátralomnichoz Poprád-Felkáról kanyarog fel a hegyi vasut, (40 perc), mig a villamos Ó-Tátrafüreden és Csorbatón át (70 perc). Mind a két ut jó. Az egyik rövidesen és olcsóbb a másik hosszabb, se drágább, de mind a kettő szép.

A lomnici csucs fehér sapkája alatt az illatozó fenyőerdők, az ózondus levegő, a test és a lélek felfrissitője, ujjáélesztője ez a táj. Lomnic csehszlovák állami fürdő és talán éppen ezért a vezetőség valóban akarja, hogy mindenki egyformán jól érezze magát.

Nagyon nehéz a megfelelő szavakat találni a csehszlovákiai fürdők szépségeire, de az bizonyos, hogy Pöstyéntől Tátralomnicig, amely két hely közé Trencsénteplic, Ó-Tátrafüred, Uj-Tátrafüred, Tátra-Széplak, Barlangliget, stb. stb., tehát az állami és a magánkézben lévő fürdők esnek, — mindenki azzal az érzéssel utazhat, hogy megtalálja mindazt, amit az egészséghelyreállitása és a szabadság üröme megkiván. Külön előny az, hogy ezek a fürdőhelyek nem drágák és hogy utazási és vizumkedvezmények valóban nagy megtakaritást jelentenek.

A dortmundi boxversenyek. Németországban most tartják az országos ökölvivőversenyeket a németországi bajnoki cimért. A verseny iránt nemcsak Németország, hanem egész Európa sportközönsége érdeklődik és erre magyarázható az is, hogy Európa minden részéből érkeztek érdeklődők Dortmundba. A verseny legérdekesebb pontja a kölni *Dübbers* küzdelme a duisburgi Gohres-szel a pehelysulyban. A versenyen a bantam-, pehely-, könnyü- és nehézsulyu bajnokságokért küzdenek a résztvevők.

Franz Dübbers,
német pehelysulyu ökölvivőbajnok.

A meráni tenisztornir. Nem kevesebb, mint tizenöt nemzet reprezentánsai között zajlik le az ezévi európai tenisztorverseny. Az első napokban a legjobb eredményt érte el a német *Kuhlmann*, a németországi férfiegyes bajnoka, akinek sikerült a nagytudásu és nálunk is ismert Kehrlinget, a magyarországi bajnokot nehéz küzdelem után megverni.

Kuhlmann,
a németországi férfiegyes bajnoka.

Gyomorbaj, a bél és minden belső szerv megbetegedése ellen a legkiválóbb gyógyhatásu szer a

FIGOL

Ize és illata kellemes és igy a gyermekek is elöszeretettel veszik. Egyetlen egy kisérlet Önt is meggyözi ennek a kiváló szernek felülmulhatatlan hatásáról. — Készíti és postán szétküldi Dr. Semelić gyógyszertára, Dubrovnik 2. Ára üvegenkint 40 dinár, három üveg 105 dinár, nyolc üveg 245 dinár

A Jugoslavenski Turizam legujabb, októberi száma feltünö gazdag tartalommal és rendkivül szép, müvészi kiállitásban most hagyta el a sajtót. A sok érdekes cikk közül elsősorban a következők érdemelnek emlitést: »A dubrovniki riviéra« képekkel illusztrálva, »A turisztika Csehszlovákiai és Jugoszláv Királyság közötti együttmüködés«, továbbá angol nyelven az »Adriai turisztika« és Kotor, valamint Délszerbia németnyelvü ismertetése. Az összes cikkeket rendkivül érdekes képek tarkitják. A Jugoslavenski Turizam (Split — Putnik) készséggel küld az érdeklődöknek mutatványszámot. A folyóiratot főleg azoknak ajánlhatjuk, akik az Adriai tenger csodás szépségeivel akarnak megismerkedni.

LAUSANNE- PORT DE PULLY
LYCEE JACCARD ALAPITVA 1900-ban

Internátus 10-18 éves fiuk részére. Előkészités minden vizsgára. Gondos felügyelet. Sportok. Atletika. Testápolás, Szünidei kurzusok francia nyelvoktatásra, sportolásra és hegyiturákra. Julius 16-tól s september 15-ig.

Semmeringi tértijegy-kedvezmények. Az osztrák szövetségi vasutak vezérigazgatósága a Semmering-vidék propagálása érdekében október 15-től kezdve uj kedvezményt létesitett. A Semmering látogatói Wien Südbanhof állomásról Semmeringre ugy gyors- mint személyvonatra 30% kedvezményt élveznek. A kedvezményes jegyekhez mellékelve van azonkivül egy jegyzék, melyben a szállodák és penziók fel vannak sorolva. A kedvezményes tértijegyek 14 napig érvényesek, október 15. és julius 30. között, kivéve a karácsonyi napokat, december 20-tól január 6-ig és a husvét idejét, még pedig nagyszerdától kezdve husvéthétfőig bezárólag. A kedvezmény csak abban az esetben érvényes, ha az utas legalább egy éjszakát tölt a megnevezett szállodák, illetve penziók egyikében. A kedvezményes jegyek csak Wienben a Südbanhofon, továbbá az osztrák szövetségi vasutak városi pénztáránál, I., Schwarzenbergplatz Nr. 3., vagy az österreichisches Verkehrsbureaunál, I., Friedrichstrasse 7. válthatók.

BEUREGARD PENZIONATUS
FIATAL LEÁNYOK RÉSZÉRE
CORSEAUX — Vevey mellett — Suisse
Gyönyörü, egészséges fekvés. Nyelvek. Zene. Sport. Prospektus.

Genève-Vernier (Suisse: Schweiz)
Penzionátus: „Bel Ebat“
Fiatal uri leányok részére.
Gyönyörü, egészséges fekvés. Francia nyelv tökéletes oktatása. Sportalkalmak. Kitünö berendezés és ellátás. Szigoru felügyelet. Prospektus a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában

Világítson jobban belülről-matirozott

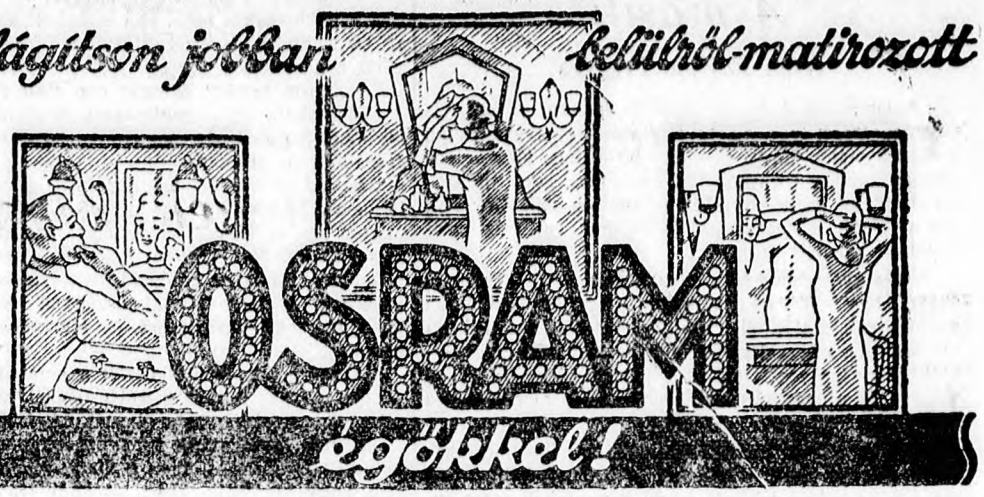

Az angol delegáció Baden-Badenben

A világhirü Baden-Baden amugy is élénk életében nagy eseményt jelent a Jóvátételi Bank jelenleg ottidőző szervező-bizottsága. Képünkön a szervező-bizottság angolországi tagjai láthatók

Mr. Osborne Dr. Stewart Sir Charles Addis Mr. Layton
a Jóvátételi Bank angol tagjai.

INTERNÁTUSOK ÉS TANINTÉZETEK

MORGES LAUSANNE MELLETT **Institut Juillerat**
7—16 éves fiuk részére.
Nyáron gyönyörü fekvéssel a genfi tónál. Télen Chateau d'Oexban. Tanitás. Nyelvek. Sport. Lelkiismeretes nevelés. Prospektust készséggel küld a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala. 10483

LUGANO A legelőkelőbb és legnagyobb délsvájci intézet **„CASTELLO BIANCO“** francia leánynevelő intézet
Déli Svájc, ideális klima
LUGANO CASTAGNOLA
Modern, gyönyörü ház, folyóviz minden szobában.
Francia társalgási nyelv
Alapitva 1907. Államilag engedélyezve.
Tökéletes kiképzés a francia, angol és olasz nyelvben. Tudományos felolvasások. Kereskedelmi szakoktatás. Zene. Olasz ének és müvészet. Festés, iparmüvészet, kézimunka. Háztartási szaktanfolyam. Testkultura. Sport. Tavi-, lég- és napfürdők, Strandfürdő. A nyáron át a Magas Alpokban. Vizsgázott tanerők. Kivánatra a nyelv- és különböző szakokról diploma. Előkészités érettségire. Számos elismerés. Előkelő magyar referenciák. Felvétel hármikor. 6533

YVERDON (LAUSANNE MELLETT) **LE MANOIR** LEÁNYPENZIONÁTUS
Alapos, elsőrendü kiképzés a francia és egy b mod rn nyelve b n. Há tart s-ok at s. Kereskedelmi szakok zene, raktiku , és müv s i munk k, diplomás tanit n k. Családi é et, ise endü ellát s, nagy park, fürdő a tavon, kitünö alkalom nyári ud l see. L gjob referenciák szám ő től.
Igazgató: GAYDON-CHOLLY urnő. 7684

„La Semeuse“
„Lausanne Prilly“
Penzionátus és háztartási iskola
A francia és idegen nyelvek alapos megtanulása. Kézi- és müvészi munkák, festés, zene, háztartási és főzőiskola. Nyári- és téli sportok. - Saját tenniszpályák. - Referenciák.

„MON SOUHAIT“ Penzió
MORGES-LAUSANNE
Gyönyörü fekvéssel a genfi tó partján. Hatalmas, árnyas kert. Tenniszpályák. Francia, német, angol nyelvoktatás. Iskolai tantárgyak. Zene, sport, kirándulások. Teljes kényelem. 6533
Legjobb hely urileányoknak nyaralásra
RUTH SCHAETTI igazgató

Bern. Elsőrangu Leánynevelő-Intézet, Elfenau
Általános oktatás. Nyelvek. Müvészetek. Kereskedelmi szakok. Háztartás. Sport. Gyönyörü napos fekvés. Saját hegyi otthon Grindelwaldban a nyár alatt és a téli sportok idejére.
Igazgató és tulajdonos: Dr. Fischer-Chavallier és neje
Prospektusok a kiadóhivatalban

Kurhausendhof 4143
HOFGASTEIN Legkorszerűbben berendezve. Egészséges fekvés. Kitünő konyha. Mérsékelt árak.

TÖCHTERHEIM SEGEBARTH
Svájci leánynevelő intézet
Bad Reichenhall (Bajor Alpok)
Saját villa, nagy nyönyörü gyümölcsöskertben. Lelkiismeretes oktatás. Nyelvek, iskolai tantárgyak, zene, sport, társasélet, társadalmi kiképzés, háztartás. Kivánatra prospektusok és referenciák.
Vezetők: 5301
J. Segebarth és Dr. Ruth Segebarth

GARMISCH-PARTENKIRCHEN
Bajor Alpok — 800 méter a tenger szine felett
„CONSTANZE“
LEÁNYNEVELŐ-INTÉZET
Lelkiismeretes kiképzés a háztartás minden ágában. Tudományos továbbképzés. Nyelvek, zene, sport, testedzés. Előkelő, családias ház. Kert. Központi fütés. Kitünő ellátás. Referenciák. Prospektus a kiadóhivatalban

Lausanne
Intézet fiatal leányok számára. — Avenue des Alpes 25. A francia, angol és német nyelv beható tanulmánya. Sportok. — Legjobb referenciák. **B. de Gies**

LAUSANNE
MANOIR-SIGNAL
Institut DE WERRA
Penzionátus fiatal lányok részére. Háztartási iskola. Modern nyelvek. Nyári-téli sportok. Legjobb referenciák. Igazgatónő: Mme DE WERRA. Prospektust a kiadóhivatal küld. 0240

Molnár & Moser-féle világhirü **Eau de Cologne** - Russe Chipre L'origan minden gyógytárban, drogériában és illatszertárban kapható. Főlerakat: **Herczl**-drogéria, **Subotica**

TÁRCA

A másik

Irta: Farkas Frigyes

A lombikok fölé görnyedt és keverte az ezerféle anyagot. Górcsövek, finom mérlegek, rejtélyestartalmu üvegcsék vették körül; ez volt a birodalma. Már századik napja, hogy bezárkózott a szobájába, hogy titokzatos fluidumok erejét egyesitse és elérje a célt, a vágyat, ami az életet, a boldogságot és mindent, ami még ennél is többet jelentett számára.

Száz gyötrelmes nap, száz hosszu éjszaka mult el azóta, hogy büvészkonyhájába menekült az elől az asszony elől, akit — életében elöször, — olthatatlan, leküzdhetetlen vággyal kivánt meg és akit nem tudott elérni. Reménytvesztetten, összetörten zárkózott el a világtól és a nagy egyedüllétben várta a megváltást, a megoldást.

Kétségbeesett. Számkivétettnek, az élet mostohájának érezte magát. Rádöbbent arra, hogy kétféle ember van és neki e kétfajta közül a mostohák sorsa jutott osztályrészül.

Hányszor érezte már ezt...

Amikor megállt a ragyogó üzletek előtt és vágyakozva nézte a gondtalanokat, akik közönyös arccal mentek be vásárolni, — neki pedig csak a kirakatok bámulása és az elérhetetlen utáni vágyakozás jutott. Vánszorgott a járda szélén és rohanó autók fecskendezték teli sárral; és voltak, akik bent ültek a gépkocsi rugalmas párnáin...

Az egyik és a másik...

Az egyik pompásan kivilágitott luxusvonatok hálókocsijában rohan az örök napsütés hazájába, — a másik pedig a szennyes pályaudvarok mellett lyukas tüdejével köhög a száguldó expresszek füstjétől.

Az övé ezeknek a másikaknak a sorsa: a füst, a köhögés, a vágyakozás.

Az egyik... Igen, az az *egyik* simulva bujik össze a vágyak asszonyával, ő pedig *a másik*, ezerszeres kivánással nézheti csak őket és szenvedhet, ha látja az összesimulást, ha sejti a csókjukat...

A pokloknak a kinja elől menekült a lombikok közé és a titokzatos örök titokzatos összevegyitésétől várta a megoldást.

Dolgozni kezdett és száz nap alatt elért a célhoz.

Megtalálta azt a varázsszert, amelyik kiragadja a mostohák sorából és részt juttat neki is abból, amit az élet eddig elzárt előle.

Kevert és főzött a száznapon át, éjszaka pedig falak mellé lapulva járt zsákmányoló utjára, hogy a mixtumhoz szükséges anyagokat megszerezze. Hálószobákba lopózott, hogy üvegcséjébe elorozhassa a derüsen alvók álmát; a boldogak mosolyát, a naivak hitét, a szenvedők reménységét, nászágyak forró hevületét lopta el, hogy hazavihesse és tégelyében összegyurhassa...

A századik napon elkészült a munkájával.

Az anyag: tüznél forróbb, jégnél hidegebb, gyémántnál ragyogóbb és gyásznál feketébb, — egy kis labdacsban összegyurva aranydobozban ott feküdt a tenyerén és most... most a hivők hitével indul el az utra, hogy kipróbálja azért, — hogy tranzponálja magát annak a *másiknak* a helyére...

Az asszony ott volt az estélyen. A *másiknak* a *karján*...

Szép volt. A haja aranyban hullámzott. A szeme hivott és visszautasitott, igért és tagadott, — a szájára vörös lángbetük formáltak csókot, a teste pedig átizzott a selymen, ami csak azért takarta, hogy még kivánatosabbá tegye.

Amikor meglátta a terem közepén, a csillárok alatt, — megrezzent. Szeretett volna odarohanni hozzá, leborulni előtte és megmondani: most már az enyém vagy! Hiszen ezért dolgozott száz nap, száz éjszaka. Ezért lopta el a mások örömét, ezért rabolta el a mások álmát, a mások mosolyát. Ezért a pillanatért, ezért a találkozásért.

Görcsösen markolta meg az aranydobozt és megnyugodva érezte a varázsszer jeges izzását. Igen, megvan a kincsek kincse és ő, ő lesz a másik... Most egyszer és ezután mindig...

Ez az este már az öröm estéje. A zene áradatában, a keringő párok forgatagában már csak a várakozásnak, ennek a gondolatnak a légkörében élt. Rózsás szint kaptak a lámpák, rózsaszinben uszott a terem .. és a labdacsot ott szórongatta a zsebében.

És várt.

És mosolygott; amikor együtt mentek hármasban az uccán. Ő, az asszony és — *a másik*. A másik, aki eddig kényelmes luxusvonaton a nyugalom derüjével utazott az örök napsütésben és magáénak tudta azt, ami neki eddig az elérhetetlent, a kirakaton keresztül bámult káprázató csodát jelentette...

A luxusvonat most utast cserélt és a hitvesi nyoszolya baldachinja aj örömök izzására borul...

Már csak tiz lépés... öt lépés... egy lépés... Ott vannak a kapunál és bucsuznak...

Azután bezáródik mögötte a kapu és megy, az asszonnyal a karján fölfelé a lépcsőkön.

Nem érez semmit, csak a lépcsőház levegője csapja meg és begombolja a kabátját. Gépiesen nyitja ki az ajtót és belkiséri az asszonyt, — a feleségét a szobájába.

— Hogy mulattál? — de már nem érdekli a válasz. Ásit. Az ezerszer látott mahagóni butorok nem mutatják a baldachinos ágyat, az asszony ágyát észre sem veszi.

Fagyos közöny, a megszokottság rideg unalma tölti be egészen, a biztos birás nyugalma elfásitja. Bosszankodik, hogy segiteni kell kikapcsolni a bálí selyem-költeményt. Fáradt, aludni szeretne. És indul a saját szobájába, mielőtt a márványtestről lehullanak a leplek.

És unottan, szenvtelenül, vágyak nélkül, álmok nélkül alszik a másik ágyában, a másik helyén.

A másik pedig, akit lent hagytak a kapu előtt, aki áhitatos kézcsókkal, reszketve vett bucsut az asszonytól, keserüen, tétován áll az ucca sötétjében és nézi a baldachin-ágyas szoba kigyuló és elalvó fényét...

Ha jó és **olcsó tüzelőanyagot** óhajt venni, tekintse meg **fatelepemet.** — Gyors és pontos kiszolgálás! **Révai Adolf, Szubotica**
Dunav Art. Puk. ul. 10. Dr. Sánhta szanatóriummal szemben. Telefon 5-51

Őszi kabátkelme-ujdonságok pazar választéka
Pero Vujković
különlegességek áruháza

Nestlé gyermekliszt
kiváló, vitamindus
tápszer

Prima
poroszszenet
Osztrau- és Hindenburg-
kokszot
bányaárakon ajáni az
Általános Hitelbank Rt.
szénosztálya
Szubotica — Telefon 51

FIGYELEM! FIGYELEM!
Ujonnan feltárt gyógyerejü toplicai ásványviz
„MILAN TOPLICA"
természetes alkalikus savanyuforrás
VICSA - Prokuplje mellett
A C. 41735/1929 számu rendelet alapján gyógyerejü viznek elismerve. Ize rendkivül kellemes
MESÉS EREDMÉNNYEL GYÓGYIT: hurutos megbetegedéseket, hólyag- és epebajokat, hólyag- és epekövet, szkrofulotikus alapon fellépő bőrbajokat, de főleg idült légcsőhurutot, gyomorbajokat, gyomorégést, csuzt, cukorbajt, tüdőtuberkulózisnál kiváló étvágygerjesztő hatásu, a tüdő, tüdőcsucs és a hashártya megbetegedéseit, női bajokat (anyaméh és petefészek gyulladást) és azonkivül székletszabályozó hatása a csodával határos.
Kapható minden gyarmatárukereskedésben, szállodában vendéglőben, hávéházban, büffében, stb.
„TILOKS" K. D.
toplicai ásványvizkitermelésre alakult vállalat
Telefon 29-53 BEOGRAD Frankopanova br. 29
Képviselőket keresünk minden nagyobb városban

A legujabb, legjobb rádiók, hangszórók, alkatrészek
Centrál Rádiónál, Szubotica, Kaszinó-épület

A SZENTENDREI BIRÓ

A NAPLÓ PÁLYANYERTES REGÉNYE

IRTA: ARÁNYI JENŐ

4

— Aff... (megint egy nyelet), sok Ferkót ösmerök én. Három legényöm is Ferkó.

— A Tandari Ferkó, a Julcsa néne fia.

— No igy mán vélekszök rád. Hát hun gyüszmékölsz te ilyenkor a vizparton, he?

— Hát bizony édös bátyám uram, én lovas emböre vagyok, belső emböre a nagyságos és tekintetös, nemes, nemzetös Szilágyi Örzsébet nagyasszonyunknak.

— Hát osztán?

— Hát osztán most is őtet késéröm. Szögedébe akarna jutni röggelre.

— Röggelre? Gondolkozott egy kicsit az öreg, csak azután folytatta:

— Röggelre hát azt éppenséggel löhet, de éccakának éccakáján nem löhetségös.

— Akkor nagyon mög van kend bukva, mert az én nagyasszonyom még máma Szögedében akar hálni.

— Akar? Az más. Akkor fiam várj mög, fölkapaszkodok hozzád, azután majd mögmutaton, hol löhet átjutni a jegekön.

Hajnali misére harangoztak a fekete Máriáró nevezett templomban a mezitlábas barna baráok, amikor a Nagyasszony a másik fájdalmas Anyához küldött imája közben elszunnyadt a Palákban levő kvártélyán.

Dehogy tudta, dehogy is ludt volna, ha tuja, hogy két házzal odébb az ő kárára, a családja vesztére, Gara Miklós meg a druszája, a szémi Ujlakról való, Hédervváriak, egy-két fiatal Bebiri, Bánfi Pál és a szentgyörgyi Zsigmond gőf. Ittak az urak a medve bőrére: más napra vlt adva a nagy találkozó Hunyadiékkal, nagyokt nevettek, hogy fogják holnap vagy holnapuán sarokbaszoritani az »öregasszonyt« meg a btyját, a dörmögő vén medvét. De, ha a bátyja mcs itt vagy nem jön meg, akkor amugy is knnyü lesz a »Gracchusok anyját« láb alól eltnni, egy jó tenyér, amilyen akad jó pénzért még elég, egy markolással, akár ezer aranyat is fghat, meg a nyanya torkát is.

Amikor aztán tizenkettedikén kora délelőtt székely ijjászaival, magyar lovasvitézeivel, bácskai »csak nézd uram, de ne segits« kopjásaival bevonult a mórai részen Szilágyi is, bezzeg fölriadtak — egyszeriben kijózanodtak a mulató urak, dühöngvén a szegedi népre, amely bizony kalaplevéve várta, bámulta, tisztelte a »testhöz álló magyar embört«.

5.

Szeged királyválasztó napja, január 12. királyfogás és minden megállapodás nélkül mult el. Az urak elszéledtek, a nagyasszony zabadthkai birtokát ment megtekinteni, Mihály bátya azonban mindenki előtt sietett Budára — ahová nem jutott el, vagy legalább is késve. Nem engedte a Duna. Egyenesen Pestnek ment, mert se Bezdánnál, a Gara révjén, se Bogyiszlón a Németujváriak kompján nem akart átmenni, Kalocsánál pedig uszódi révész még kiskirálységért se kompozott volna át a zajlásban.

Szilágyi igy Pesten rekedt, onnan rendezkedett pár napig jobbra-balra, azután mégis csak átkelt nagy praktikával Csepelnél és Gara előtt ott volt a kisebbik országgyülésen, ami ugyan igazából a nagyobbik volt. Mert ebben tanácskoztak azok, akik határozhattak, a nagyon elszaporodott várurak, kiskirályok, ország zászlósai, főpapok.

Szent-Endrén vízkereszt ünnepét ülték az óhitüek.

Ez különösen nagy ünnep szokott lenni Risztics-éknél, minden esztendőben ebédre gyülekeztek ezen a napon a ház barátai, nemcsak szerbek, mások is, a birótársak, néhány német iparos, magyar meg tót szomszédok.

A szigettel már szabadon közlekedtek a jégen át, a Deán fiu is hazajött, a vállán hozva a legkövérebb ürüt, amit az udvaron szabad tüz fölött ősi szokás szerint egy darabban kell megsütni. Visegrád, Esztergom felé is szabad volt az ut, csak a budai oldalon nem csinálták még meg a szakadás fölött a hidat. A hegyeken át, Pilis-Szent-Lászlónak menve, veszélyes gyalogösvényen kerülhettek volna csak a fővárosba.

A tulfütött szobában csemmegve kanalazták a kiszela csorbát, a tyukok, ludak feldarabolva várták nagy cintálakon, hogy bejussanak, a kerek réztepsikben illatoztak a piták, az udvar közepén izzó parázs fölött sisteregve-recsegve forgott és pirosodott a nyársra huzott kövér ürü, amint Deán nagy szakértelemmel locsolgatta. Csend volt, aminő csendben komoly férfiak enni szoktak, csak a nyelés, rágás, csámcsogás halk zenéje kisérte az ebédet, ám egyszerre, akár a forgószél, ugy rontott a házba Trifunác Julka, hogy az apja mald elsüllyedt szégyenében ekkora neveletlenség láttán.

— Csika Péró, siessen a Miladin malmához, egy magyar akar magával meg a többi birákuramékkal beszélni.

— Egy magyar?

— Az. Ott áll a mosás tulsó oldalán, lónáton.

Miladiné volt a legalsó malom a folyó mentén, egészen ott, ahol a budai hid cölöpei vártak, hogy ujra felépitsék rájuk a deszkapallót, korlátot.

A négy biró, el nem feledkezvén a gombos birópálcákról sem, megindult kifelé, a vendégek iparkodtak utánnuk. Péró visszaintette őket, féltréfásan mondván:

— Maradjatok, egyetek, igyatok, nekünk is hagyjatok!

A tulsó szélen ott állt a lovaslegény, süvege majd az orráig lehuzva, bekecse az álláig felhuzva. Már messziről integetett:

— Te vagy-e Péró apám?

— Én csak én vagyok, de te ki vagy?

— Én meg a Ferkó vagyok.

— Miféle Ferkó?

— Hát a Tandari Ferkó.

A négy biró közelebb ért.

— Annyit tudok, mint előbb.

— Ejnye bátyó, hát aki azt a nagy harcsát fogtam a Szávából, mikor a legéhösebb voltál Belegrád alatt.

— Zdrávo Frányo! Hát mi baj?

— Kikkel jöttél Péró bátyám?

— Ez a város öregbirája: Vargyas János, emez meg Vinter Flórián, a német biró, meg Závec a tót biró, magam vagyok a szerbek birája. Beszélj, fiam Frányó.

— Hát én nem tudom, a másik birák uraméknak szól-e az én üzenetöm, én csak kelmödet tudom... habozott a legény.

— Csak mondjad bátran, ha nem valami olyan, ami csak magamra tartozik.

— Ugy gondoltam, hogy tégöd ösmerlek, hát... nem bánom no. Rozgonyi Pétör vitéz hadnagy urunk azt parancsolta néhányunknak Szilágyi Mihály nagyurunk röndöletéből, hogy hajtassuk föl azokat az ösmerősöket, akik a boldogult kormányzó serögiben harcoltak. Jőjjön föl Buda alá valahány, de fegyverösen, királyválasztani.

— Nem vagyunk mi nemes urak, dörmögött a főbiró.

— Abba neköm nincs szavam, csak hát ez a röndölet. Ugy hallottam, nagy serögöt akar öreg Szilágyi összeuzni, hogy a Mátyás urfi légyön a király.

— A Hunyadi fia?

— Az.

— Ott leszünk, emelte fel a fejét egyszerre Vargyas is, Risztics is.

Nem ott leszung, elégedetlenkedett Flórián. Zavec hallgatott.

— Hát akkor, forditotta vissza a lovát Ferkó, hát akkor Istennek ajánlom. De leginkább is, fordult meg a nyeregben feléjük, de leginkább is Szent Vince napjára lögyön kendtök mindön harcos polgárral egyetömlegösen Buda alatt.

— Zbogom!

— Isten jó nap!

(Folytatása következik.)

EDISON BELL PENKALA
képviselet
GRAMOFONOK
LEMEZEK
hosszu részletfizetésre
»ALTERNO«
müszaki vállalat
NOVISAD
Telefon: 24-14, 24-87
12603

NYILT-TÉR

Nemačka Keramika
(Deutsche Keramik)
Kosmajska 7 Beograd Telefon 31-82
Meisseni Hardmuth, Čeh és Zsolnay fayenc fal- és padlóburkoló keramiai lapok.
Meisseni és Hardmuth-kályhák, valamint luxuskandallók és takaréktüzhelyek (Sparherd).
Költségvetés, tervrajz dijtalan.
Tekintse meg kiállitási helyiségünket

Izveštavaju se poštovani potrosači da će usled opravke mreže biti obustavljeno davanje struje **dne 20. X. o. g. u nedelju od 7—13 sati** u VII. i VIII. krugu.

—

Villanyáramszolgáltatás f. hó 20-án vasárnap d. e. 7—13 óráig a VII. és VIII. körben hálózati javitás miatt szünetelni fog.

Subotička Gradska Javna Bolnica.
Broj: 1746—1929.

Oglas

Poplačivanje gr. javne bolnice u Subotici

Uprava gradske javne bolnice na dan 6. novembra 1929. god u 11 časova održaće prvu ofertalnu licitaciju za poplačivanje svih bolničkih hodnika i nuzgrednih prostorija (zahodi i ambulanti) sa belim »fajanc« pločama.

Licitanti imaju svoje ponude predati do *6. novembra t. g. pre podne do 10 časova* u zapečaćenim kovertama.

Uslovi se mogu videti za vreme zvaničnih časova od 8—12 u kancelariji staratelja gradske bolnice.

Subotica, 17. oktobra 1929. god.

Uprava
gradske javne bolnice
u Subotici

12349

Kérje azonnal
nagy ősi és téli árjegyzékünket, amelyben rendkivül olcsó ár mellett talál **cipőt, ruhát, téli ruhát és minden más ruházati cikket**
Ante Savni s étkül.és na yáruháza
Škofja Loka (Szlovénia)
12179

Irodájába, üzletébe, hivatalába, rendelő-, fogadó-, váró-, gyermek-, hálószobájába, nedves, dohos lakásába, miért nem vette még meg a **„BRIXOL"-t**

Opštinsko Poglavarstvo Bačka Topola.
Broj 9321—1929.

Objava

Opštinsko poglavarstvo u Bačkoj Topoli raspisuje dražbu za podizanje klaonice i hladionice putem koncesije.

Opština stavlja na raspoloženje potrebno zemljište te na odgovarajućem mestu (do tekuće vode) i prepušta na izvesno uzajamno ugovoreno vreme prihode klaonice, koji iznose godišnje oko 100.000 dinara.

Ponude se imaju sa odgovarajućim taksama do *31. decembra 1929. god.* predati opšt. poglavarstvu u Bačkoj Topoli.

Zainteresovani mogu svakog dana za vreme zvaničnog kancelarijskog vremena dobiti detaljne informacije od opštinskog beležnika.

Poduzimač koji će graditi klaonicu dužan je na klaonici da iskopa i arteski bunar.

U Bačkoj Topoli, 15. oktobra 1929. god.

12347 Opštinsko Poglavarstvo.

Hirdetmény

Ügyfeleim, **Kreutzer Károly és neje szül. Vitusek Mária** oszijeki lakosok nevében ezennel értesitem néhai Kaufer Boldizsár, illetve Kaufer Pál hitelezőit, hogy ügyfeleim megvették Kaufer Boldizsár örököseitől a Royal-szálló bérletét, illetve annak berendezését.

Felhivom néhai Kaufer Boldizsár, illetve örököseinek hitelezőit, hogy összes követeléseiket alulirottnál **1929. október 28-ig** jelentsék be, mert ellenesetben ügyfeleim semmi felelősséget nem vállalnak az eladók adósságaiért.

Senta, 1929. október 18.

Dr. Ludajić Miloš
ügyvéd.

1236

Állandó, biztos állás!

Raktárvezetőt keres
előkelő világcég itteni telepe részére

Pályázóknak az összes raktárkezelési, csomagolási, szállitási és az ezzel járó irásbeli munkálatokban teljes jártassággal kell birniok. Csakis komoly, legfeljebb 30—40 év körüli munkaszerető urak ajánlatait kérjük, akik eddigi működésüket igazolni tudják és megfelelő

erkölcsi és anyagi biztositékot

tudnak nyujtani. — Ajánlatokat a fizetési igények, eddigi működés, nyelvismeretek és referenciák megadásával e lap kiadóhivatalába „Garanciaképes, komoly munkaerő" jelige alatt kérünk.

Csakis kimeritő, az összes fenti feltételeket tartalmazó ajánlatokat veszünk figyelembe

11560

Rádiószerelőt

önálló munkát, aki a szakmában teljes jártassággal bir

keresek azonnali vagy november 1-ei belépésre

Levélbeli ajánlatok
Zentai Béla, Senta címre küldendők

Magyarországon, Tolnamegyében cca
500 hold legprimább kukoricatermő
föld
egészben vagy részben szabadkézből
eladó. Érdeklődni lehet **Dr. Horvát Mór ügyvéd, Subotica**

1238

Lagerhordók

használtak
bérbeadók
KRIX LAJOS kádármester,
Subotica, Mažuranićeva ulica 19.

221

KINTORNA

Feleség: Mielőtt feleségül vettél azt hittem, hogy bátor férfi vagy.

Férj: Akkor mások is azt hitték.

*

A koldus megszólit az uccán egy embert:
— Kérnék pár fillért, uram!
— Miért nem megy dolgozni? Inkább ételt kérne, nem pedig pénzt.
— Gondoltam, inkább olyasmit kérek, amiből önnek több van.

*

Noviszadon megkezdte müködését a forgalmi rendőrség. A forgalmi rendőrök nagy ambicióval végzik feladatukat és különböző taglejtésekkel irányitják a járműveket. Egy öreg petrovoszelói zsidó a napokban Noviszadon járt és a Kraljica Mária sugárut sarkán megpillantotta a forgalmi rendőrt, ki gyors karmozdulatokkal irányitotta az autókat.

Az öreg zsidó egy darabig nézte a gesztikuláló embert és megértően bólongatott a fejével, egyszerre azonban odasietett a rendőrhöz és igy szólt:

— Biztos ur, csinálja csak mégegyszer, ezt az utolsó mondatot nem értettem...

*

— Pompás batyubálat csapunk. Én hozom a sültet, Pista az italt, Pali a dohányt. Hát te nem hoznál valamit?
— Dehogynem! Én elhozom a gyermekeimet.

*

— Gondolnád-e erről az öreg fickóról, hogy kettős életet él?
— Nem én.
— Pedig ugy van: Egy boldogot a hivatalában és egy kutyánakvalót otthon.

*

— Mennyiből élsz te meg egy esztendőben?
— Nem tudom, mert annyi pénzem még sohse volt.

*

— Mama, kérlek, a Milike nem akar velem játszani.
— Hát mit játszanál vele?
— Boxmérkőzést.

*

— Nem szégyenled magad, te fickó, ilyen kislányt megverni?
— Ez nem egy kislány, ez az én nővérem.

0965

V. BATA SIN, SUBOTICA

vadászfegyver- és lőszer nagykereskedése

Az ország egyik legnagyobb és legjobban felszerelt vadászati szaküzlete

Nagyban **Kicsinyben**

Mielőtt vadászfegyver- és lőszerszükségletét beszerzné, kérje nagy képes árjegyzékünket fegyver- és lőszerekről.

Árjegyzék ingyen

Vadásztársaságoknak külön engedmény

Villanyerőre berendezett nagy puskamüves mühely

Mielőtt rádióberendezést vesz

hallgassa meg a
„Lumoph n"
„Elektra"
hálózati készüléket
Minden jobb rádiószaküzletben kapható
Vezérképviselet:
Maller Béla *okl. gépészmérnök*
Subotica, Petrogradska 3
Telefon 35

4224

MOST NYILT MEG!

„NAPREDAK"

KÖNYVKERESKEDÉS ÉS ANTIKVÁRIUM VEL. KIKINDÁN

Szerb-horvát, magyar és német

kölcsönkönyvtár vidékre is kölcsönöz

Kereskedelmi információk

Hirdetéseket felvesz a Bácsmegyei Naplóra és az összes lapokra kiadóhivatali áron

MOST NYILT MEG!

Pénz

-kölcsönt kapnak gazdák földre, hosszabb és rövidebb időre. Amortizációs hitelt 30 éves lejáratra. Irásbeli felvilágositást is dijtalanul ad Azonnali elintézés. — Képviselők minden helységben kerestetnek.

Vardar Banküzlet Novisad
Željeznička (Vasut) u. 62

1234

Legfinomabb saját pörkölésü friss **„SZULTÁN"** jegyü kávémhoz az alanti ajándékokat adom anélkül, hogy a kávé árába beszámitanám, mert ezen kiváló minőségü kávét mindenhol be aka om vezetni

1 kg. kávé, pörkölt, legfinomabb „SZULTÁN"-keverék 90·— dinár

Ajándékok:
1 kg. vételnél 1 drb elsőrendü asztali óa
2 „ vételnél 1 drb finom ébresztőóra
3 „ vételnél 1 drb szép és jó zsebóra
Vidékre postán utánvéttel

SCHÄFFER RÓZA
kávépörköldéje Subotica, Főpostával szemben

2210

Biztos megélhetéshez jut

aki a kézimunkához, himzéshez szükséges anyagokat sablónpapirt és festéket a

sentai „UNIO" sablongyárban

szerzi be

Ugyanott ügyes utazó felvétetik

11987

Lőtt nyulat és foglyot

minden mennyiségben
legmagasabb napi áron átvesz
HARTMANN és CONEN
HUSKIVITELI R. T. SUBOTICA
TELEFON 12.

1360

Parkett-gyári tölgyhulladék I-a tüzifa 100 kgr.-ként házhoz szállitva **31** dinár. Nagybani vételnél nagy árengedmény **J. Vujković i Drug** Szubotica Tel. 6-69

Naptárárusitók figyelmébe!

Mi a Minerva Naptárak tiz legfőbb előnye minden más naptárral szemben s mi biztositja ezek kelendőségét?

1.

Olcsóbb, mint a többi kalendáriumok.

2.

Tartalmasabbak, vaskosabbak, mint a többi naptárak. Több olvasnivaló van bennük.

3.

Ami benne van, azt a legjobb irók irták, a képeket a legjobb rajzolók rajzolták. Tartalmuk érdekes, tanulságos és hasznos.

4.

A Minerva Naptárak kiállitása tetszetős, müvészi.

5.

Minden naptárhoz ingyen regény van hozzáfüzve.

6.

Mindegyik naptár szövegrésze más és más.

7.

Tanulságos és érdekes képek egész tömege van minden naptárban.

8.

Sok hasznos és érdekes tudni való van bennük.

9.

A Minerva naptárakban foglalt adatok pontosak.

10.

A naptári részben az ünnepek vörös betükkel vannak feltüntetve. A napkelte, holdkelte, névnapok, vásárok jegyzéke pontos és megbizható.

Már most rendelje meg az

1930-as

naptárszükségletét, mert csak igy biztositha, hogy idejében meg is kapja a kalendáriumokat.

Az 1930-ik évi

"MINERVA"

NAPTÁRAK

szétküldése október elején megkezdődik. A szétküldés a rendelés beérkezésének sorrendjében történik. A

Minerva Naptárakat

a közönség megismerte, megszerette s keresi, ugy hogy azok árusitása nyugodt és biztos keresetet jelent.

Az 1930-as esztendőre a következő naptárak jelennek meg kiadásunkban:

1. **Képes Családi Naptár**
2. **Petőfi Naptár**
3. **Gazdák Naptára**
4. **Jézus Szent Szive Naptár**
5. **Szőllősgazdák Nagy Naptára**
6. **Vidám Naptár**
7. **Kis Naptár**

Minden naptár más-más szövegü s más-más regény van mindegyikhez mellékelve.

Aki naptárakat akar árusitani, kérjen tőlünk ajánlatot.

Minerva-nyomda
Szubotica

Iró- és számozógépek
vétele és eladása
Betük, hengerek stb. alkatrészek olcsón
Javitások legolcsóbban
Gémesi
special irógép-mehanikusnál, Subotica, Pajo Dobanovačkog ul. 8

Ha galléríát, fényesen, fehéren és elegánsan akarja viselni, akkor küldje 445
PIUKOVIC
gőzmo odába
Subotica, Vilsonova ulica 16. sz.

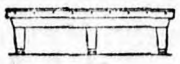

S. MÜLLER I SINOVI
első horvát billiárdasztalkészitők
Zagreb 279

Eisler Izsó
ruhaáruháza
Subotica
a barátok temploma során

Férfi
öltönyök
390 dinártól

Férfi
télikabát
380 dinártól

Gyermek-
RUHA
160 dinártól

Női
téli kabát
350 dinártó

Nagy választék!

Érkezett
friss **tasütemény**
1 kg 18 din-tól feljebb
Idei termésű
angol, china és orosz tea
1 kg 44 din-tól feljebb
Kurteš Miloš
füszer és csemegekereskedése
Subotica, Muzička škola
Telefon 483

Mübutor
Legjobb és legizlésesebb csak
Szabadosnál
Subotica,
Daničićev put 1 7281

Uj helyiség!

11213 Saját készitményü
CIPŐK
elegánsak, tartósak, olcsók
Kochnál
Piuković-ház, a kiskápolnánál

Uj helyiség!

Főmolnárt keresünk
azonnali belépésre, aki nagyobb kereskedelmi malmokban már alkalmazva volt. — Ajánlatok Kárdos hirdetési vállalathoz, Novisad, küldendők

---

Donath Artur
ékszerspecialista
SUBOTICA
Jelačićeva ulica 8.
Steiner cukrászda mellett

Ecetsav, rizs, kávé, tea, rum
és az összes friss füszer- és csemegeáru olcsón beszerezhető
Kovács és Galányinál
Labor-palota — Telefon 345
250

Uj burgonya
teljesen érett raktárképes
„JULIUS GYÖNGYE"
étkezésre legkitünőbb németországi fajta. Kapható vagontételben megegyezés szerint. Mázsaszámra vasuton utánvéttel 130 dinárért zsákkal, brutto netto árt. ab Crvenka állomás
DIENER NÁNDOR gazdasága
Crvenka 10501

Perzsaszőnyegek
olcsón eladók
Kereskedelmi és Iparbank
(Vasuti parkkal szemben)
2204

Értesitem a nb. közönséget, hogy a közismert belimonastiri
Radić i drug-féle tescheni teavaj
kizárólag a következő cégeknél kapható:
SUBOTICÁN:
Farkas J.
Sugár Manó
Konstantinović Lazo
Kovács és Gelányi
Krausz Sándor
Herczi József
Hoffmann József
fűszerüzletekben
ST. KANJIŽÁN:
Longa J. és Fia
csemegekereskedésben
Tisztelettel
Frank Miksa
főelárusitó
Subotica, Vukovićeva ul. 10
12030 *Figyeljen a védjegyre!*

Hirdetéseket
fogadtán a Bácsmegyei Napló részére
Molnár Sz. Vince
könyvkereskedése vesz fel.

Dr. HECHT SZANATÓRIUMOK
SEMMERING Palace-Sanatorium Dr. Hecht 1000 m. Semmering-Sanatorium Dr. Hecht (ezelőtt Vécsey) 800 m. — Pension Dr. Hecht 1000 m. 11217

Cipészek figyelmébe!

Értesitem a vidéki vásározó és piaci cipészmester urakat, hogy bőrkereskedésem cipőfelsőrész-készitéssel bővitettem ki és erre a célra külön felsőrészüzemet rendeztem be.

Cipőfelsőrészeket megrendelés szerint készen szállitok. Szállitás megadott minta szerint is történik, minthogy vidékenkint más formára van szükség. — Izléses kivitel, gyors és pontos szállitás.

Rosenfeld Sándor
12156 *bőr- és cipőfelsőrészkereskedő, Sztari-Becsej*

Olcsó árak! **Füzők** Olcsó árak!
orvosi rendelésre, **haskötők** a legmodernabb kivitelben
Gutai-nénál, VII., Ostojićeva ul. 15

ÁLLATAINAK
hi ását, erőbeli á lapotát, csont képződését fokozza, a betegségekkel szemben ellenállóvá teszi, ha naponkint 1 kanál
MAGDOLNA állati táplisztet kever az abrakba
Csak leporolt, eredeti kis zsákokban kerül forgalomba — Minden zsák használati utasitást és adagoló kanalat tartalmaz. Állatorvosi felügyelet!
MAGDOLNA állati tápszeripar
Szubotica, Masarikova 7 12324

SZŐLŐsajtókat szuzókat
borszivattyukat, pincegazdasági cikkeket
azonnal szállit
NEUKOMM BALINT FIAI
gép- és rézmű rugyár, vas- és fémöntöde
Telefon 54 **VRŠAC** Telefon 54
Távirati cim: **Neukomm Sinovi Vršac**

LEGUJABB KALAPMODELLEK olcsón
„Vulkán" női kalapszalónban **kaphatók**
Subotica, Strossmayerova ulica 20.
Filctompok óriási választékban

11123
Dr. SEIDL GYÓGYPENZIO
(KURHAUS) CRIKVENICA
Tengeri-fürdő és téli klimatikus gyógyhely
Elsőrangu intézet. Üdülőknek, lábbadozóknak nap-, lég- és fekvőkurák egész éven át. Teljes ellátás 75—90 dinár. Prospektus kivánatra

---

WEITZENFELD i DRUG SUBOTICA
INTERURBAN TELEFON 192.

Zsák, zsineg, ponyva, gazdasági kötéláruk, szőnyegek, linoleumok, kárpitos kellékek nagy választékban

Kérjen árajánlatot!

Anderl-Hogge elismerten elsőrendü
Leánynevelőintézet
GRAZ — Lessingstrasse 19 Telefon 29—93
Szünidei otthon is. — Felvilágositás, prospektusok

LIFKA-MOZI

AMIRÓL AZ EGÉSZ VÁROS BESZÉL!

A Vajdaságban először!

Az istentagadó lány

CECIL DE MILLE világhirü rendező mestermüve.
Mindkét rész egyszerre. Főszereplők:
LINA BASQUETTE, MARY PREVOST
ROSA FILM

Jön: Zoro-Huru középkori lovagok. Ujdonság!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

LEVELEZÉS

Pici! Miért hallgatsz? Tudod: mindig, mindenkor, mindenben . . . Hivj Édes. Sok csók Picinek. 12363

Melyik fiatalember levelezne szórakozás céljából két vigkedélyü leánnyal? Leveleket »Egyedül unalmas« jeligére »Bega« hirdetőbe, Veliki Becskerek kérünk.

HÁZASSÁG

Van-e olyan szimpatikus fiatalember, aki leveleivel egy csunya leánynak megszépitené életét? Merészek, akik a házasságtól sem riadnak vissza, irjanak »Hozományom nincs« jeligére a kiadóba. 12341

Kizárólag vagyonos diplomás urak és hölgyek házassági ügyében biztos sikerrel, diszkréten eljárok. Cim a kiadóban. 11537

Férjhezmenne iparos 52 éves özvegye 200.000 dinár vagyonnal jobb iparoshoz, kereskedőhöz vagy nyugdijashoz. Cim: Molnár könyvkereskedés, Senta. 12254

FOGLALKOZÁS

Fiatal jómunkás bognársegédet felvesz Buczella Géza bognár, Srbobran. 12012

A Vojvodina minden nagyobb városában jólbevezetett, szeriöz képviselőket keres illatszer- és sósborszeszgyár, melynek gyártmányai mindenütt kitünő keresetnek örvendenek. — Csakis elsőrendü, a jobb vevőknél érvényesülni tudó, garanciaképes helyi ügynökök ajánlatait vesszük figyelembe. Referenciák megadandók. — Ajánlatok »Szeriöz« jeligére a kiadóhivatalba küldendők.

Gyakornok, szerb-magyar nyelvtudással kerestetik. — Irásbeli ajánlatok »Agilis« jeligére a kiadóba kéretnek.

Cukrászsegéd állást keres azonnalra. Nikola Wildmann, Zemun, Ubrinovačka 68. 12332

Vaskereskedősegéd azonnali vagy november 1-ei belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 12327

Mindenes leányt jó bizonyitványokkal, aki jól tud főzni, november 1-re keres dr. Milkó Izidorné, Zrinjski trg 28. 12335

Nyugdijas vasuti altiszt, ki a belföldi fuvarkalkulációban jártas, pénzbeszedői állást nyerhet. Ajánlatokat a kiadó »Szorgalmas« jelige alatt továbbit. 12354

Borbélysegéd (kisasszony), aki a bubihajvágáshoz is ért, állást keres olyan üzletben, ahol az ondolálást is megtanulhatja. L. Belosovits, Noviszad, Steve Stevanovićeva ulica 10 11313

Fodrászszakmába tartozó mindennemü, legkényesebb munkát is végeztessen »Jajagin«-nál, Noviszadon, Trandafil palotában. Teljesen meg lesz elégedve.

Az állam uj elnevezése alkalmából
gumibélyegzőket és pecsétnyomókat
saját műhelyében legolcsóbban készit
Mayerhof optikus
Szubotica — V. Bečerek

Erstrangiger deutsch-ungarisch-serbischer Stenokorrespondent-Maschineschreiber sucht 1—2 Stunden tägliche Nebenschäftigung. Adresse in der Verwaltung.

Vincellért keresek királyhalmi szőlőgazdaságomba. Ajánlatok bizonyitványokkal és másolatokkal és a fizetési igények megjelölésével Dr. Balázs Jenőhöz, Szenta intézendők. 12251

Nevelőnő, beszél németül és magyarul, éves bizonyitványokkal állást keres. Pusztára is elmegy. Leveleket »Gyermekszerető« jeligére a kiadóba. 12280

20%-os koronabónok eladását és vételét legelőnyösebben közvetitjük Suboticai Kereskedelmi és Iparbank. (Vasuti parkkal szemben.) 12293

Okleveles gyógyszerész, szerb, német, magyar nyelvtudással állást keres. Cim: Ofner Antal Ada.

Perfekt levelező, aki a szerb-horvát és német nyelvet teljesen birja, német gyorsiró, azonnali belépésre kerestetik. Herz és Fia szalámigyár, Banatski Karlovac. 12310

RADIO

Gyári képviselet
Szakszerü vezetés
GÉPEK, ALKATRÉSZEK GYÁR. ÁRAKON
Akkumulátortöltés
Antennaszerelés
Heumann Mavro
Subotica. Tel. 3-85

Mérlegképes könyvelőnek, kinek ideje megengedi, hogy Szubotician a Ruf ujrendszerü könyvelés propagálásával foglalkozzék, jó jövedelmet biztositok. Cim Rádió Reklámnál, Szubotica. 12295

VÉTEL-ELADÁS

Családi ház a kertvárosban kétszeri lefizetésre is eladó és azonnal átvehető. Tiršova 3. 12328

Eladó darálómalom-helyiség Žednik állomás közelében az összes épületekkel fél lánc földdel szabadkézből. Jó környék, a közelben daráló malom nincs. Cim a kiadóban. 12345

Ház füszerüzleti berendezéssel 28.000 dinárért eladó, esetleg berendezés külön is. Rozsi Károlyné, Baodra. 12336

Modern családi ház, adómentes, tiz év alatt ingyen kifizetődik, eladó. Azonnal beköltözhető. Földes ruhaüzlet. 12281

Kula község központjában jól jövedelmező fél-ház üzlethelyiségekkel eladó. — Felvilágositással szolgál Ploesz P., Kula. 12307

Nemes, fajtiszta gyümölcsfákat, díszcserjéket, bokor és futórózsákat őszi szállitásra ajánl a Vajdaság legrégibb kertészete. Kérje őszi árjegyzékünket. Bednarzféle kertészet, Stara Kanjiža. 12351

Város belterületén lévő uri lakóház, áll 5 szoba, konyha és fürdőszobából, teljes konforttal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 12357

Deutz 120—150 HP uj szivógázmotor fatüzeléssel álló kéthengeres 50%-al, beszerzési áron alul eladó. — Mamužić Ivan gépkereskedőnél, Subotica, Sudarevićeva ul. 9. 12359

Libamájat

veszek angro és detailben Spitzer Lipót, Ciril i Metoda trg 9.

Házhelyek, kisebb nagyobb házak eladók a kertvárosban Ruttkaynál

Eladó egy 90 holdas birtok Szlavónia legszebb részén élő és holt felszereléssel, gyönyörü épületekkel, az idei terméssel, holdankint hétezer dinárért. Bővebb felvilágositást ad Biesz J., Szubotica, VII., Miloš Obilić 16. 12367

Üvegszekrény forgatható nikkel állványon, ugyanott ebédlő és különböző butorok eladók. Krausz szállitó, Karadžićeva ul. 10. (Bárányköz.) 12365

Eladó ház, III., Moskovska ul. 11. a Rókus templom mögött 2 szobával, előszoba, konyha és a többi melléképülettel 45.000 dinárért. 12366

Jóforgalmu pék- és lisztüzlet (bérlettel) azonnal eladó Bognár pékmester, Mali Idjoš. 12332

Mali Idjošon a főuccán 174. számu ház nagy portával és üzlethelyiséggel is örökáron eladó. Érdeklődni ugyanott a tulajdonosnál.

MODERN HÁZ Paje Kujundžića ulica 13 alatt **ELADÓ.** Bővebb felvilágositást Dr. Wilheim ügyvéd ad. Telefon 92. 12361

Tégla- és cserépgyár, ötjáratu motormalom nagy vidékkel eladó vagy bérbeadó Nagy Antal, Mol, Bácska. 12352

Hatvan év óta fennálló, jóforgalmu, teljesen ujonnan épült vendéglőmet a vásártéren kedvező fizetési feltételek mellett eladom, esetleg bérbeadom. Gere István, Csantavir. 12257

VÁROSI MOZI

Csütörtök — vasárnap
A FOX filmgyár legragyogóbb gyöngye

Négy ördög

Romantika, szerelem, a sivár, de csillogó artista élet **Murnau** mesteri rendezésében. — Főszereplők:
JANET GAYNOR
Nancy Drexel, Charles Morton, Barry Norton
A legnagyobb cirkuszfilm ami eddig készült.
Tekintettel az óriási érpeklődésre jegyelővétel délelőtt 11-től

Malomkő, darás és francia, nagy választékban kapható részletre is. Mamužić Ivánnál, Szubotica Sudarevićeva ulica 9. 12284

Olcsóbb mint bárhol, csakis Földes Samu ruhaáruházában, Szubotician Rudics ucca gyümölcspiac. (saját ház). Férfi öltöny 360 dinártól, férfi télikabát 350 dinártól, gyermekruha 150 dinártól, női télikabát 325 dinártól, bőrkabát 850 dinártól, elegáns raglán 600 dinártól, plüsbéléses sálgalléros, rövid angol bunda 800 dinártól és városi bunda 1400 dinártól. Nagy választék felöltőkben, trencskotokban, utazóbundákban (kocsira, autóra) gyermek télikabátokban. Tessék meggyőződni. Ügyeljen a cimre. 12298

Szőlő

mézédes, eltevésre is igen alkalmas, kicsinyben kg.-ként 3 dinárért kapható Piukovits József központi irodájában Jelačićeva ulica 4. 11971

Fodor Miklós horgosi földbirtokosnál 1200 kéve szövésí való gyékény eladó. — Ugyanott must és kövidinka szöllő kapható. 12248

Szőlőbirtok eladó, Kraljevbregen, 22 magyar hold szép épületekkel, teljes, elsőrendü felszereléssel. Cim: Molnár könyvkereskedés, Szenta. 12250

Szivógázmotor, 6 HP, komplett, kifogástalan állapotban eladó. Reiter Josip bravaria, Bačka Palanka.

20%-os koronabónokat veszünk. Pučka štediona i založni zavod d. d. Osijek. Desatičina ulica 27

Haláleset miatt ház szabadkézből eladó, esetleg éjjeli üzletnek is berendezéssel együtt és azonnal átvehető. I. Topnička ulica 13, Šimončić. 12150

Céklarépa, apró krumpli takarmánynak, akácfaoszlop eladó. Kolonits, Šenoe 17.

Eredeti japán gomba, ismert ázsiai háziszer érelmeszesedés, kortünetek, bélrenyheség, álmatlanság ellen. Postai szétküldés. Blum gyógyszertár, Szubotica, főpostával szemben. 11070

Gyapjufonalat kötődék részére minden minőségben és vastagságban azonnal és olcsón szállit Karl Prelog, Ljubljana, Gospodska ulica 3. 12128

Villanydinamó, 120—160 volt, 120 ampére, kapcsolótábla a hozzávaló részekkel eladó. Seemayer Ede, Vršac. 12129

Kátránypapir, bőrtetőfedő-, parafás falszigetelőlemez és **vasgerenda** bármilyen méret raktárról kapható. — Barzel vaskereskedés, Subotica. 10444

Teljesen jókarban lévő 509-es Fiat autó jutányosan eladó. Érdeklődni: Rádió Reklam, Subotica.

KÜLÖNFÉLE

Szépen butorozott különbejáratu szoba kiadó. Antunovićeva ulica 4. I. emelet 10. ajtó. Megtekinthető 12—15 óráig. 12364

Különbejáratu butorozott szoba fürdőszoba használattal, egy vagy két személy részére november 1-re kiadó. Telefon 218. 12353

Faj-bakkecske párosztatáshoz kapható. Dukai, Natoševićeva ul. 32. A SAND-pálya mögött. 12329

Három szobás lakás kiadó a kertvárosban Ruttkaynál. Lelencház mögött. 12296

Két vagy három diák a gymnázium közvetlen közelében teljes ellátást kaphat. Tudakozódni Trumbićeva 9. 12325

Diákok ingyen vehetik igénybe laboratoriumunkat és mérnökeink szaktanácsát **Central Rádió.** 12020

Ingyen tölti vevői akkumulátorait a **Central Rádió** Kaszinó épület. 12021

Modern lakás, két szobás, fürdőszobával november elsejére kiadó, Sugár Manó. Tel. 47. 12225

A főuccán egy ujonnan épült emeletes épületben lévő két uccai szoba s vizvezetékkel felszerelt mosdószoba, nagy uccai erkéllyel butorozva vagy butor nélkül azonnalra kiadó. Felvilágositást nyujt »Dunav« biztositó Vilsonova ul. 11.

Városi Takarékpénztár Subotican

Takarék és folyószámlai betétek:
26.000.000 dinár

Az igazgatóság, hogy lehetővé tegye mindenkinek a kisebb összegek gyümölcsöztető gyüjtését is, elhatározta a

nyereményes heti befizetési takarékkönyvek ujbóli bevezetését

Az igazgatóság megállapitandó összeget több nyereményre felosztva ki fog sorsolni a betétesek között. Ezzel alkalom nyilik, hogy **a szerencsés betétes** a megtakaritott tőkéjén és annak kamatain kivül esetleg **nyereményben is részesüljön.**

A befizetések minden napon eszközölhetők, **a vidékiek a befizetéseket posta takarékpénztári lapok utján** eszközlik.

A heti befizetési könyv annyi számot kap, ahány befizetési részről szól. Például: egy könyv egy befizetési részről kapja a 35. számot, egy könyv öt befizetési részről a 36—40. számot.

A befizetések minden év **november 1.-én kezdődnek.**

1.05

Subotica város teljes vagyonával kezeskedik a Városi Takarékpénztár összes kötelezettségeiért és külön még a betétekért

A szerkesztésért felelős BRÓDY MIHÁLY Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r.-t.-nál Felelős kiadó: NAGY SÁNDOR Szubotica.